

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čekovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Diktatura in prosveta.

Ko je bil Mussolini pozvan, da vzame krmilo italijanske države v svoje roke, je izjavil: »Prinašam vam ne ministrstvo, marveč vlado (un governo).« Vlada, kakor si jo je zamislil voditelj italijanskega fašizma in kakor jo izvršuje, je avtoritarna (diktatorska) vlada. Ljudstvo je samo predmet te vlade, govoriti ne sme ničesar, še manj odločevati. Demokracija (ljudovlada) je za fašizem pojem, ki ga prezira in mrzi. Mussolini porabi vsako priliko, da udari po demokraciji, za katero ne more najti dovolj prezirnih in zasmehljivih besed. Kakšno ulogo prisoja fašizem ljudstvu, najboljšo dokazujejo volitve v parlament, ki so po svetu še bolj proslule kakor volitve. V se vsaj tako »voli«, da vsakokratna vlada dobi večino. Italijanski volilec pa sme samo reči: »da« ali »ne«. Ker jih je bilo malo, ki bi se upali reči »ne«, dobi fašistični režim sijajno večino, ki jo proglasi za plebiscit (ljudsko glasovanje).

Kakovost vsake vladavine se pokaže v sadovih, ki jih rodi. Ako bi demokracija po svojem bistvu — saj so izrodki povsod mogoči, pa se dajo odpraviti — v resnici bila tako slaba, kot jo predstavljajo diktatorski mogotci, bi morali biti sadovi fašizma veliko boljši, kot so sadovi, ki jih prinaša ljudovlada. Pa niso. V predzadnji številki našega lista smo stvarno dokazali, kakšna je gospodarska politika fašističnega, odnosno hitlerjevsk-ga režima. V Italiji in Nemčiji propada narodno gospodarstvo vedno bolj in bolj: narodno premoženje se zmanjšuje v naglem tempu (teku), bremena rastejo, dolgotrajno se namnožujejo, ljudstvo vedno bolj obubožava. Zgodovina dokazuje, da je avtoritativno (odločevalno), ne samo posvetovalno sodelovanje ljudstva pri reševanju gospodarskih vprašanj najboljši način urejevanja takšnih vprašanj. S frazami in s komandiranjem se gospodarska vprašanja ne rešujejo v splošno blaginjo: to dokazuje fašizem in nemški narodni socializem. Več oči več vidi, več glav več misli, diktatorski režim pa si domišlja, da je v njem utelešena pamet vsega naroda.

Diktatura komandira ne samo dežnarnici državljana, marveč tudi njegovi glavi. Kakor lončar z lonci, ravna diktatorski režim z glavami državljanov: vse glave morajo biti oblikovane po gotovem načinu, vsi morajo misliti po predpisanih pojmi, imeti samo od režima patentirane ideje, slediti v ja-

vnosti od zgoraj zaukazanim načelom. Zato v fašistično vladanih državah ni svobode znanosti, ni svobode tiska: knjiga in časopis, vse je pod strogo cenzuro. V Italiji so vsi časniki prešinjani s fašističnim duhom, ni med njimi nobene raznolikosti in pestrosti, temveč sama uniformirana dolgočasnost. V Nemčiji so iste razmere, ki so prišle z naglejšimi koraki ko v Italiji. Časopisje zatrtih strank (katoliškega centra, socialistov itd.) je zatrto ali ali pa je prenehalo vsled neprenehljivega terorja. Listi umirajo drug za drugim, kakor cvetlice, ki jim zmanjkuje solnca. Razvila se je oblika narodno-socialističnega lista, dolgočasnega po vsebini, ker se povsod piše isto in na enak način, ker se drugače pisati ne sme. Nemške knjige, ki se izdajajo pod sedanjim diktatorskim režimom, so polne fraz, brez jedra in soka. Knjižne založbe propadajo druga za drugo, med grafičnimi delavci (stavci, nameščenci v tiskarnah) je že več kot polovica brez posla in zaslužka.

Avtoritarna (fašistična, nacionalistična) država ne trpi nobene zasebne prosvetne iniciative (podvzetnosti). Dovoljene so samo takšne prosvetne organizacije, ki so fašistično-nacionalističnega duha in pod strogo kontrolo

nacionalističnih mogotcev. Mladinske organizacije pa bi morale imeti izključno fašistično-nacionalistični značaj, češ, da je vzgoja mladine zgolj pravica in dolžnost države. Vzgojne pravice in dolžnosti staršev in cerkve, so pogazene. Kar je storil italijanski fašizem s slovenskim in hrvatskim šolstvom in s prelepimi slovenskimi prosvetnimi organizacijami, to je pravcato kulturno barbarstvo. Znano je tudi, kako trdo in dolgo se je morala cerkev proti italijanskemu fašizmu boriti, da se verske mladinske organizacije od države tolerirajo (trpijo). V Nemčiji je ta boj sedaj na vrhuncu. Ako bi Nemčija ne imela tako odličnih, od božje previdnosti ji danih škofov, ki ne kleknijo pred terorizmom, bi že vse verske mladinske organizacije ležale na tleh, razbite in poteptane. V Nemčiji so razmere za katoliške cerkve tem bolj nevarne, ker tamkaj živi protestantska večina, koje duh prevladuje v narodno-socialistični stranki, ki se istoveti z državo. Zenačilno teženje narodnega socializma hoče iz duš mladine iztrgati katoliško vero in zavest ter jo nadomestiti z duhom neke nemške vernosti. To je duh verske brezkrvnosti, brezbarvnosti, brezbožnosti, mlačnosti. To pa je nekatoliški in protikatoliški duh.

V NAŠI DRŽAVI.

Narodna skupščina je pričela dne 5. julija z razpravo zakona o mestnih občinah, s katerim je že imel opravka posebni odbor. Pregled o določbah novega zakona je podal g. notrajni minister Lazič Naglašal je, da je namenjen novi zakon za naših 74 mest. Novi zakon bo izenačil razne zakonske predpise glede mestnih samouprav in bo omogočil enotno organizacijo naših mest. Za bodoče se bo lahko ustanovalo mesto samo s posebnim zakonom. S prehodno dobo treh let bo omogočeno, da se vrnejo mesta pod zakon o vaških občinah. Število mestnih odbornikov bi naj bilo med 27 in 72. Dve tretjini bosta izvoljeni po proporciji, 1. tretjino imenuje nadzorna oblast. Predsednik občine bo izvoljen neposredno kot nosilec liste. Če se izprazni mesto predsednika občine v času poslovne dobe občinskega odbora, potem voli novega predsednika odbor. Glede delokroga

mestnih občin vsebuje zakonski načrt le načelne odredbe, podrobnosti so pa prepuščene mestnim statutom. Izvajanjem notrajnega ministra je sledila podrobna razprava. Zakon je bil sprejet od skupščine 6. julija.

Narodna skupščina je sprejela na svojih zadnjih sejah nekaj novih zakonov ter zakonskih sprememb. Dne 7. julija je bilo delo v skupščini končano, poslanci so se odpeljali na poletne počitnice in bo sklicana prihodnja seja pismeno. Senat bo nastopil počitnice prihodnji teden.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Revolucionarno makedonsko stranko je bolgarska diktatorska vlada razpustila 8. julija. Uradno poročilo poziva vse Makedonce, da ostanejo dobri državljani in opustijo vsako revolucionarno delovanje.

Po krvavi in nasilni udušitvi nameravanega prevrata na Nemškem, Nemški kancler Hitler je zadušil z brezmejno nasilnostjo, katero je obsodil celotni kulturni svet, izvzemši italijanske fašiste, nameravani prevrat. Število ustreljenih voditeljev narodno-so-

cialističnega gibanja, generalov, bivših ministrov in raznih drugih uglednih osebnosti se giblje med 80 do 300, ker istina v tej točki je doslej še svetu prikrita. Število vseh zaprtih znaša nad 3000. Od teh jih pride do 200 pred strankino sodišče, drugi bodo pa ostali zaprti po raznih taboriščih. Napadalni oddelki, ki so štelih nad 2 milijona mož, so razpuščeni in je prepovedana uniforma rjavih srajc. Podkancler Papen še ostane nadalje v vladi. Generali nemške redne vojske so protestirali proti Hitlerjevemu brezmejnemu nasilju in so mu izjavili, da se je postavila tokrat vojska na njegovo stran le radi tega, da je preprečila s svojim nastopom državljansko vojno. Za bodočo pa poveljniki vojske ne bodo trpeli, da bi se postopalo napram političnim krivcem brez vsakega sodnega postopanja in zagovora z ustrelitvijo. O Hitlerju piše časopisje, da je potrj, ker se zaveda, da sedi njegov režim na sodu, ki je napolnjen z za eksplozijo pripravljenim smodnikom občega nezadovolja in posebno še pa iz lastnih vrst! Neusmiljeno prelita kri voditeljev lastne stranke nikakor ne bo pozabljena in je Hit-

lerjevo vladanje le vprašanje: kedaj in kako bosta izbruhnili nad njegovim 17mesečnim početjem z vladnega mesta — obračun in maščevanje? Govori se tudi o odstopu Hindenburga kot predsednika republike, kar bi se naj zgodilo, če Bog poprej ne odpokliče nevarno bolehnega g. predsednika, na njegov 87. rojstni dan 2. oktobra t. l. Mogoče, da bo mesto predsednika po Hindenburgovi smrti ali odstopu — ukinjeno ter predsedniški posli prenešeni na Hitlerja. Imenujejo kot bodočega predsednika tudi sedanjega vojnega ministra — generala Blomberga.

Francoski zunanji minister se je pripeljal 7. julija v London, kjer bo imel posvetovanja z angleškimi državniki.

Komunistični nemiri na Holandskem in predvsem v Amsterdamu so trajali nekaj dni v minulem tednu. Nemire je izzvalo ladjedelniško delavstvo radi neznatnega znižanja podpor brezposelnim. V spopadih s policijo in vojaštvom je bilo v noči od 6. na 7. julija 14 ljudi ubitih, 60 hudo ranjenih, nad 300 lažje. Vojaštvo in policija sta že vzpostavila red ter mir.

— — —

Cibu. V pismu, ki ga je kralj Sobieski pisal dan po slavni zmagi pred Dunajem, se med drugim izvaja naslednje: »Dolžnost mi je, da Vaše presvetlo gospodstvo prejme od nas samih obvestilo o znameniti zmagi, ki jo je večeraj dal Gospod Bog krščanskemu orožju pred Dunajem po osemurni bitki zoper vojsko 180.000 muslimanskih vojakov. Posrečilo se mi je istočasno osvoboditi Dunaj od oblege pred obljubljenim časom, kakor tudi osvoboditi brezštevne ujetnike, uničiti večji del sovražnikov, zapleniti glavne zastave teh čet skupno z zastavami vezirja (ministra - vojskovodje), tudi vse topove, njegove lastne konje, orožje in šotore. Kratko: po krvavi bitki, ki je trajala nepretrgoma 8 ur, je pobegnil vezir in ostanek njegovih vojakov, jaz pa sem postal gospodar vsega njihovega tabora. Sedaj zasledujem ostali del sovražnikov, ki bežijo, v zaupanju v Boga, da bo dal moč moji roki, da jih do konca uničim. Želim Vam od Gospoda Boga vsako višjo radost. Dunaj, 14. septembra 1683. Ivan, kralj.«

Krščansko to ni. V Braziliji — v južni Ameriki — je »Narodni svet za kavo« objavil poročilo, da se je do 15. aprila 1934 uničilo 26,561.000 bal kave. Namen tega uničenja je, da se prepreči nadaljno padanje kavine cene. Siromašni konsumenti kave — ki kavo uživajo — bi se padanja cene veselili, kavini baroni pa tudi ne bi preveč osiroteli, ako bi cena ne bila previsoka. Še vedno bi lahko obdržali svoje avte, svoje ladje, hodili na letovišča, na love, uganjali razne športe itd. Toda nizke cene dajejo prenizek dobiček: torej se mora ta dragoceni dar narave uničiti! Kako bi se brezposelni, ki gladujejo, tega daru veselili, ako bi ga dobili poceni! Toda brezsrčni kapitalizem ni sposoben za tisto plemenito čustvo, ki teži za zmanjšanjem in lajšanjem bede delovnih slojev. Dobiček, visok dobiček je za njega vse. Ako bi ti ljudje bili krščanskega mišljenja, bi bedne in stiskane smatrali za svoje brate, h katerim se je treba skloniti v njih pomanjkanju. Ko bi molili Oče naš, bi spoznali, da je Bog oče vseh. Tako pa samo razširjajo in poglobljajo brezdno med siromaštvom in bogastvom.

Evharistični shod. Letos se vrši svetovni evharistični shod, ki je 32., v Buenos Airesu, glavnem mestu Argentine (v južni Ameriki), in sicer od 10. do 14. oktobra. Prvi svetovni evharistični shod je organizirala francoska gospodinja Marija Marta Tamisier in so ga praznovali v severnofrancoskem mestu Lille, blizu katerega je še danes za poslenih veliko slovenskih izseljencev in zlasti v mestu Lens ter posebej v vasi Lievin. Praznovali so ga leta 1881 v dneh od 28. do 30. junija. Glavni Tamisierin svetovalec je bil slavni slepi duhovnik Gaston Ségur, ki je takole razložil pomen evharističnih kongresov: »Svetovni evharistični kongresi so izključno verske manifestacije, ki hočejo s pomočjo molitve, govorov in znanstvenih razprav povdariti in poglobiti vernost krščanskega ljudstva in posebno v češčenju Jezusa v posvečeni hostiji iščejo zdravila in pomoči nadlogam sedanjega časa.« Od leta 1881 dalje, ko so se svetovni evharistični kongresi začeli, so jih z velikimi svečanostmi praznovali po skoro vseh velikih in važnih mestih sveta. Leta 1888 v Parizu, 1890 v Antwerpnu v Belgiji, 1893 v Jeruzalemu, 1898 v Bruslju, l. 1899 in 1914 v Lurdu, 1905 v Rimu, l. 1909 v Kölnu, 1910 v Montrealu, 1911 v Madridu, 1912 na Dunaju, 1924 v Amsterdamu, 1926 v Čikagi, 1928 v Sidneyu (v Avstraliji), 1930 v Kartagi, l. 1932 v Dublinu na Irskem, kjer je bilo ob tej priliki razdeljenih preko 4 milijone svetih obhajil. V Buenos Airesu se vršijo za kongres velikanske priprave, ker računajo na to, da bo ob tej priliki prišlo v mesto preko milijona tujcev. V Argentini je veliko slovenskih naseljencev, med njimi Hrvatov in Slovencev, ki bodo nastopili na kon-

gresu kot lastna narodna skupina. — Poleg svetovnih evharističnih shodov so tudi narodni (za kak narod), škofijski, pokrajinski in dekanjski. V naši škofiji so se v 3 preteklih letih vršili pokrajinski, odnosno dekanjski evharistični shodi. Kot slovesen zaključek teh shodov se bo vršil za vso lavantinsko škofijo velik škofijski evharistični shod v Mariboru 7. in 8. septembra tega leta. Poklicani činitelji naj po posameznih krajih store vse, kar je potrebno, da bo udeležba na tem kongresu čim največja in potek čim veličastnejši. Namen temu shodu je: čast Zveličarju, ki je kot Bog-človek resnično pričujoč v Evharistiji! Verska obnovitev našega ljudstva, osobito naše mladine po presv. Evharistiji!

Pismo poljskega kralja Sobieskega. Nedavno je bilo najdeno v italijanskem mestu Massa Carrara pismo, ki ga je pisal slavni poljski kralj Jan Sobieski, zmagovalec nad Turki pred Dunajem leta 1683, italijanskemu kardinalu

Gladovna stavka v Trbovljah.

Ubogi trboveljski rudarji, neprestano jim zmanjšujejo s krvavimi žulji in v vedni smrtni nevarnosti zaslužene prejemke, ki so dosedaj komaj zadostovali za pičlo hrano, da o obleki ter drugih potrebščinah niti ne govorimo. Ponovno prikrajšanje mezd delavcev ter nastavljenecv v vseh podjetjih območja Trboveljske premogovne družbe je povzročilo pri vseh prizadetih obupen korak, ki je posebnost ter redkost v prebriski zgodovini delavskih zatirancev.

Zadnje dni je oznanila Trboveljska družba, da mora znižati plače ter datjave vsem rudarjem ter nastavljenecv z ozirom na padec cen premogu ter sploh radi skrajno slabega trgovskega poteka. Če bi se pa položaj na premogovnem trgu ne zboljšal v kratkem, bi

morala družba obrat še bolj skrčiti ter še več rudarjev odpustiti.

Dosedajni prejemki rudarjev so bili, kakor že omenjeno, itak tako pičlo odmerjeni, da niso bili zadostni za prehrano delavskih družin in je na tisoče rudarjev trpelo občutno pomanjkanje nekaj mesecev. Ponovna krčenja ter odtegovanja so prisilila uboge trpine v gladovno stavko, ki je zasledovala cilj: Že naznanjena znižanja denarnih prejemkov in dajatev ukiniti.

V večini jam Trboveljske družbe delajo rudarji po 8 ur in v treh šihih. Ko je nastopil v torek dne 3. jul. drugi ših podzemeljsko delo, je izjavil prvi, da ne bo zapustil jam in je ostal na svojem mestu. Rudarji so resno povdarili, da ne bodo ne jedli, ne pili in bodo ostali v jamah, dokler jim ne do-

voli družba prejšnjih prejemkov in jim ne omogoči življenskih pogojev.

Delavstvo je še naglasilo, da noče jamskega dela onemogočiti in bo oskrbovalo potrebno varnostno službo, da ne bo trpela družba nobene škode.

Vest o gladovni stavki v Trbovljah se je razširila z bliskavico ter raztegnila na Zagorje, Hrastnik, Rajhenburg, Hudo jamo in Kočevje.

V jamah je ostal tudi drugi in tretji šihrt in so bili dne 4. julija že vsi rudarji pod zemljo.

Revežem v jamah so se pridružili glede gladovne stavke oni pri družbi zaposleni delavci, ki delajo nad zemljo, uradniki ter poduradniki, katere je prikrajšani zaslužek bolj zadel nego delavske mase.

Po jamah ter v vseh podjetjih družbe sta vladala popolen red ter mir. Potrebna varnostna, reševalna ter gasilna služba so se vršile v vseh revirjih z vso natančnostjo in je bilo v tem oziru poskrbljeno za 4000 pod zemljo stavkojočih rudarjev.

Trgovci in obrtniki po krajih Trboveljske družbe, ki so navezani na de-

lavstvo, so se postavili na stran stavkojočih ter so zaprli trgovine in svoje delavnice. Dne 5. julija so vzdržali v gladovni stavki rudarji prvega šihta, ki so pričeli s stavko dne 3. julija, 60 ur, oni drugega šihta 52 ur in tretjega šihta 44 ur. Samo par rudarjev se je v jami vsled oslabelosti onesvestilo in so jih morali spraviti na sveži zrak.

Uspeh stavke.

Dne 5. julija so se vršila večurna pogajanja v palači Trboveljske družbe v Ljubljani med zastopniki delavstva in vodstva družbe. Pogajanja je zaključil generalni ravnatelj z izjavo, da družba po nalogu kraljevske vlade preklicuje izdane ukrepe in da ostanejo za sedaj pravice in prejemki rudarjev neokrnjeni. Prihodnje dni se bo vršila v Ljubljani ponovna razprava, na kateri bo postavila družba delavstvu nov kompromisni predlog. Pri tej razpravi bo navzoč tudi minister za šume in rude g. Ulmanski.

Z omenjeno izjavo družbe je bila stavka končana in rudarji so se začeli vračati iz jam.

— — —

Za lavantinskega stolnega kanonika je imenovan ptujski prošt g. dr. Ivan Žagar.

Sošolec in iskren prijatelj našega prevzvišenega g. škofa umrl. Pri izstopu iz brzovlaka v Splitu je nenadoma preminul dne 4. julija g. profesor Fran Watzl. Rajni se je rodil leta 1876 v Ljubljani, kjer je končal gimnazijske ter bogoslovne nauke in je prejel mašniško posvečenje leta 1898. Kaplanoval je po Dolenjskem, bil je kapiteljski vikar v Novem mestu in leta 1907 je prišel za profesorja verouka na gimnazijo v Kočevje. Profesor je še bil v Ljubljani in nazadnje v Kranju. Blagi g. profesor je bil sošolec in iskren prijatelj našega škofa dr. Tomažiča, katerega je obiskal vsako leto in se je pomudil pri njem nekaj dni. Ostani mu ohranjen časten in hvaležen spomin med Slovenci!

Nesreče.

Huda nesreča motociklista. Kamnosek Herman Rozman iz Pobrežja pri Mariboru se je dne 5. julija predpoldne na motornem kolesu s prikolico z doma peljal v Slov. Bistrico. Po Pobreški cesti je vozil mestni traktor in kolobaril oblake prahu. Pred gostilno Pukl je hotel Rozman prehiteti traktor, ni prav videl radi prahu in je zadel s svojim vozilom od zadej v traktor. Sunek je pognal motociklista s sedeža, priletel je na traktorjev priklopni voz in obležal z zevajočo rano na čelu na cesti. Rešilni oddelek je prepeljal težko poškodovanega v bolnico.

Smrtna nesreča strojevodje. Koncem minulega tedna se je vršil v Mariboru kongres strojevodij, katerega se je udeležilo 100 delegatov. Del udeležencev kongresa se je odpeljal 7. julija na Falo na ogled elektrarne. 47letni strojevodja Jožef Meclovšek se je podal na lastno odgovornost k turbinam. Ko je stopil na najnižjo stopnico, mu je spodrsnilo, padel je v vodo in izginil.

Slovenci, poznate sv. Cirila in Metoda?

Po imenu že, toda po delovanju gotovo ne dovolj! Zato vsem priporočamo, da si nabavijo knjigo »Sv. Ciril in Metod«, ki obsega 180 strani velikega formata in ima 42 slik, stane pa le 12 Din. Šole potrebujejo to knjigo, društva naj jo imajo na razpolago, cerkvene organizacije naj jo oddajajo od hiše do hiše! Gospodje duhovniki, moderna pridiga je — tisk, javno vas tu prosimo, da sodelujete! — Vsak narodnjak, če je res narodnjak, naj kupi to knjigo! — Naročila sprejema

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Smrtnoponesrečeni je bil iz Ljubljane, je samec in je bil uslužben v ljubljanski kurilnici.

Trem posestnikom so pogorela gospodarska poslopja. V noči je izbruhnil požar v Stražgojncih na Dravskem polju v gospodarskem poslopiju posestnice Terezije Klasinc, ki je v bolnišnici. Požar se je razširil tudi na sosedna gospodarska poslopja posestnikov Janeza Beraniča in Jožefa Baumana. Iz več vasi na pomoč prihiteli gasilci so oteli hiše, gospodarska poslopja so pa pogorela do tal z vsemi letošnjimi pridelki. Živino so rešili v zadnjem trenutku. Vsi trije posestniki so že bili v zadnjih letih pogorelci. Škodo cenijo nad 200.000 Din, zavarovalnina je majhna. Tudi v tem slučaju gre očividno za požig.

Gad je pičil pri delu v vinogradu 31- letnega Avguština Skoberneta, posestnika v Krajncici pri Št. Jurju ob južni žel. Pičenemu so nudili pomoč v celjski bolnici.

Požar v tvornici. Dne 3. julija je nastal v Mislinju iz neznanega vzroka požar v stranskem poslopiju Pergerjeve tvornice za lepenko, kjer so bili kotli in skladišče materijala za izdelavo lepenke. Gasilci so ogenj omejili, da se ni razširil na tvornico, ki je na drugi strani Mislinje. Znatna materijalna škoda je krita z zavarovalnino.

Tramvajska smrtna nesreča. V Ljubljani na Kongresnem trgu je povozil smrtno tramvaj neznan žensko.

Posestnik in mesar pogorel. Dne 4. julija je začelo iz neznanega vzroka goriti na skednju posestnika in mesarja Franca Ambroža v Lahovičah pri Komendi na Gorenjskem. Zgorelo je gospodarsko poslopije s skednjem, listnjakom, drvarnico in podom. Ogenj je uničil mnogo sena, slame ter gospodarskega orodja. Obžalovanja vredni pogorelec je lani znižal zavarovalnino za polovico prejšnje svote. Na pomoč pribrzeli gasilci so obvarovali hlev in stanovanjsko hišo.

Posestnica pogorela. V noči se je pojavil ogenj na kmečki domačiji vdove Ivane Urh na Javorju nad Kamnikom. Pogorelo je 26 m dolgo gospodarsko poslopije, v katerem je bil skedenj. Listnjak in hlev. Poslopije je bilo krito s slamo in v njem shranjeno letošnje seno. Na gašenje ni bilo niti misliti, ker visoko v hribih itak ni dovolj vode. Dve kravi so morali doklati, ena je

Osebnosti vestil.

Letošnji novomašniki, datumi premicij in pridigarji. Imena letošnjih novomašnikov, ki so bili posvečeni v mariborski stolnici v nedeljo 8. julija, smo že objavili. Svoje prejšnje poročilo izpopolnujemo z objavo imen pridigarjev in datumov novih maš. Omenjeno nedeljo je prejelo sv. mašniško posvečenje 12 bogoslovcev, en kapucin in en trapist. Iz četrtega letnika bodo premicirali: Ivan Bombek, 5. avgusta, pridigar dr. Janez Janžekovič, prof. bogoslovja; Franc Jager, 22. julija, pridigar Franc Urleb, župnik na Dobrni; Franc Murko, 29. julija, pridigar Vinko Poljanec, župnik v Škocjanu na Koroškem; Franc Petančič, 15. julija, pridigar kanonik in stolni župnik msgr. Mihael Umek v Mariboru; Viktor Ramšak, 15. julija, pridigar stolni kanonik Franc Časl v Mariboru. — Iz petega letnika: Jožef Berden, 29. julija, pridigar Andrej Berden, župnik v Martjancih; Franc Kač, 22. julija, pridigar novoimenovani mariborski stolni kanonik in dosedanji inf. prošt. dr. Ivan Žagar v Ptuj; Ivan Koren, 22. julija, pridigar Franc Kolenc, tajnik KA v Mariboru; Franc Merkač, 15. julija, pridigar Zdravko Kordež, kaplan pri Sv. Lenartu v Slov. gor.; Jože Mlakar, 15. julija, pridigar Jožef Žolnir, župnik v Stranica; Karl Pepelnjak, 15. julija, pridigar Anton Rataj, kaplan v Gor. Lendavi; Alojzij Šostarec, 15. julija, pridigar prof. Matej Püvar iz Kösega na Madjarskem. — Novomašnika redovnika: p. Gabrijel Škof, kapucin, bo pel novo mašo pri Št. Petru pri Mariboru v nedeljo 15. julija, pridigar mil. g. stolni prošt dr. Maks Vraber. Novomašnik-trapist se piše p. Bonaventura Topiček.

Za fante:

Naš slovenski nadškof Anton Bonaventura Jeglič imenuje to knjigo: »Zlato knjigo slovenskih fantov«. Večjo zalogo teh knjig smo prejeli v razprodajo in jih oddajamo za polovično ceno, namesto za 12 Din le za 6 Din, dokler traja zaloga. Pišite

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

zgorela, enako tudi 5 ovac in 21 kokoši. Škoda znaša 100.000 Din, zavarovalnina 345 Din.

Smrtonosna poškodba kolesarja. Posestikov sin Jože Korbar iz Mirne na Dolenjskem se je peljal na kolesu pred dnevi na nabor v Trebnje. Padel je s kolesa in obležal s težkim poškodbami. Na posledicah pretrešenja možganov je revež umrl v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu.

Domačija pogorela. V noči pred praznikom sv. Cirila in Metoda je pogorela na Pšati v občini Dol pri Ljubljani Orbarjeva domačija. Hiša in gospodarsko poslopje, vse pod eno streho in leseno, je uničil podtaknjen ogenj. Gasilci so preprečili, da ni plamen preskočil na gospodarski poslopji dveh sosedov.

Težka nesreča elektromonterja. Elektromonter Jože Gaberc je napeljeval 6. julija nov vod na Bornovi žagi v Bistrici pri Trzihu. Dotaknil se je poleg vodeče žice, v kateri je bil tok, nankraf je omahnil in obvisel, pripet na drogu. Spodaj stoječi monter Burger je rešil tovariša in ga spravil na zemljo. V ljubljansko bolnico prepeljani Gaberc bo najbrž ostal pri življenju.

Razne novice.

Najdeno truplo utopljenega abiturienta. V našem listu smo poročali, kako je utonil pri kopanju v Savi kmalu po maturi abiturient ljubljanske trg. akademije Tone Krajc. Nesreča se je zgodila 26. junija, truplo so našli dne 6. julija blizu Šmartna pod Šmarno goro.

Koncem tega meseca se bosta dvignila v stratosfero Amerikanca: kapitan Stevens (levo pred gondolo balona) in major Hepner.

Eksplozija velike smodnišnice na Bolgarskem. Dne 7. julija zvečer je eksplodirala ena največjih bolgarskih smodnišnic, ki so jo imenovali Amenal in je bila blizu Varne. Eksplozija je bila tolikanj silovita, da so popokale v obsegu 15 km vse šipe in sta se sesuli v Varni dve hiši. Poslopje je popolnoma razdejano in ni ostal kamen na kamenu. Vojaško stražo je tudi odneslo bogznaj kam. Iz neznanega vzroka se je vnelo v podzemeljskih skladiščih 3500 kg raznih eksploziv.

Sprejem gojenk v kmetijsko-gospodinjstvo šolo v Marijanišču v Ljubljani. S 1. novembrom 1934 se prične trintrideseti tečaj kmetijsko-gospodinjstvene šole, ki bo trajal 10 mesecev.

Sprejete gojenke stanujejo v zavodu, ki je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Poljanah v Ljubljani. Popolna oskrbnina znaša mesečno 500 Din. Del oskrbnine lahko poravnajo starši tudi v živilih. — Manj imovitim gojenkam bo zavod mesečno po možnosti znižal.

Vsaka gojenka naj vzame s seboj v tečaj obleko, perilo, obutev, potrebno za delovnik in praznik. Nadalje perilo za posteljo: dva para rjuh in štiri prevleke za blazine, štiri brisače, štiri servijete, ki so lahko tudi iz domačega platna. Dekleta, ki hočejo vstopiti v gospodinjstvo šolo, morajo: 1. dovršiti 16. leto; 2. predložiti zadnje šolsko izpričevalo; 3. predložiti zdravniško izpričevalo; 4. navesti kakšnega stanu so starši in kakšen je njih doseđanji poklic; 5. predložiti obvezno pismo a) staršev ali varuha, da zanje plačajo vse stroške šolanja, b) učenke, da se bo ravnala po hišnem redu.

S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, lastnoročno pisane, nekolekovane prošnje za sprejem naj se vpošljejo na vodstvo gospodinjstvene šole Marijanišča v Ljubljani vsaj do 30. avgusta 1934.

Pri slabosti je naravna »Frax Josefova« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki zanesno zmanjšuje telesno nadlogo, ker se izkaže že v majhnih količinah koristno.

Obžalovanja vredni slučaj.

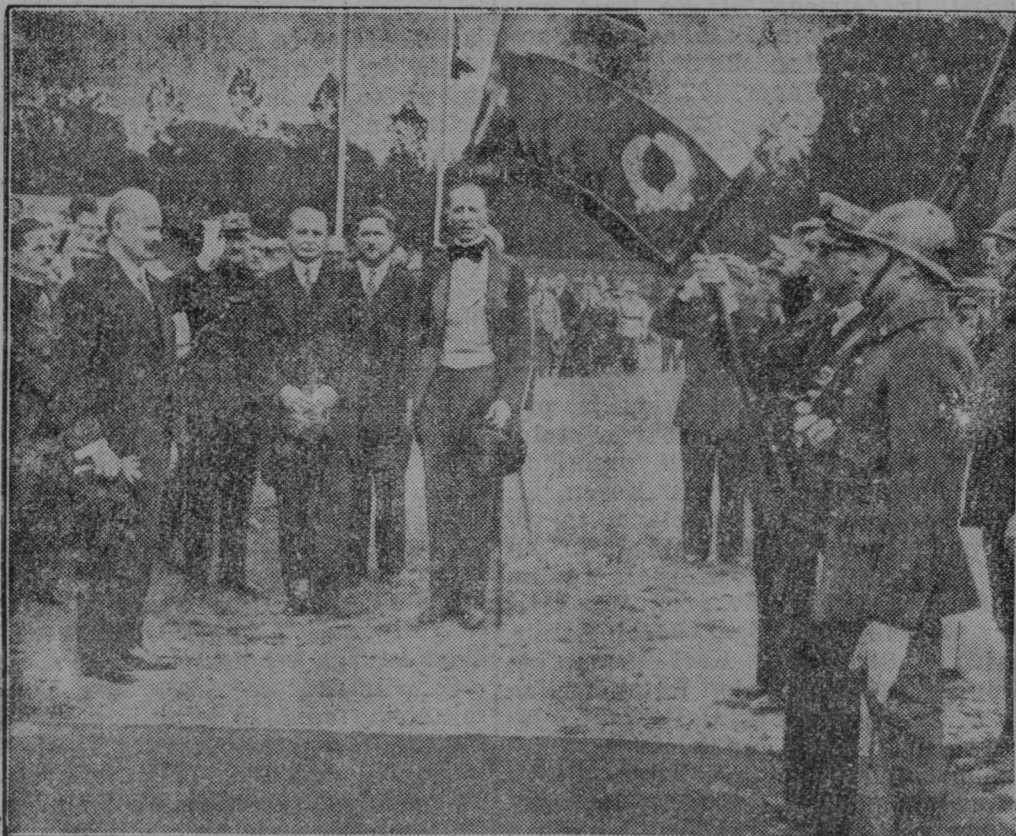
Samomor orožnika. V nekem hotelu v Mariboru se je v noči ustrelil žandarjski kaplar Franc Čigerl iz Apač. Mož se je pripeljal iz Vetrškega Bečkereka v Maribor, kjer je hotel prebiti bolezenski dopust. Vzrok samomora je neznan.

Obešenega so našli v Grajskem logu nad Tremi ribniki v Mariboru železničarja Adolfa Ornika iz Krčevine.

Vlom v zasebno stanovanje. V Mariboru je bilo vlomljeno s ponarejenim ključem v zasebno stanovanje g. Ferdo Leskovarja v Cvetlični ulici. Vlomilec je odnesel: žensko zapestnico, vredno

V starosti 67 let je umrla gospa Marija Curie, ki je odkrila leta 1898 skupno s svojim rajnim možem pravino ali element radijum.

25letnica prvega preleta kanala med Francijo in Angleško, ki je uspel francoskemu pilotu Bleriotu. Na sliki vidimo od leve proti desni predsednika francoske republike Lebruna, na desni še živega pilota Bleriota v spremstvu častne čete francoske armade.

1000 Din, 2 brilijantna ženska prstana, vredna okrog 3000 Din, moško žepno uro budilko, vredno 200 Din, samokres, in dve drugi budilki, vredni nad 400 Din ter razne malenkosti. Po vseh znakih sodeč je vlomilec iskal denar. Imel pa je smolo, ker je bilo v nekem predalu 150 šilingov, v nekem drugem predalu pa nad 3000 Din, ki jih pa ni našel.

Tihotapci med seboj. Letos meseca marca se je oglasil v Mariboru pri treh znanih tihotapcih s saharinom zidar Koštomaj iz Skorbe z namenom, da bi kupil od trojice večjo količino saharina. Po dogovoru so mu izročili tihotapci 2 kg saharina za 2000 Din in sicer v povsem pravilnih zavitkih. Koštomaj je opazil še le doma potegavščino. V drago plačanih zavitkih ni bil saharin, ampak navadna soda. Goljufija je Koštomaja toliko dvignila iz ravnovesja, da je javil zadevo mariborski policiji, ki je sedaj dva goljufiva švercarja aretirala, tretji pa jo je še pravočasno potegnil ter ušel.

Pod vlak se je vrgel v noči 4. julija na progi med Moškanjci ter Ptujem 37-

letni zvaničnik ptujskega okrajnega sodišča Franc Čreslovnik. Zjutraj so ga našli železničarji mrtvega na progi. Samomor v duševni zmedenosti je pripisovati bedi.

Dve žrtvi fantovskega pretepa. V vasi Pečke pri Makolah so popivali fantje. Preobilna pijača je povzročila pretep. V mariborsko bolnico so prepeljali dve žrtvi krvavega spopada: 27letnega Petra Koropec iz Štatenberga, ki je dobil 11 zabodljajev, in hudo ranjenega 20letnega Lenarta Jurčeko.

Nevaren tat pod ključem. V Celju so zaprli 32letnega brezposelnega delavca Matija Valentinčiča, pristojnega na Jesenice. Omenjeni je načeloval celi družbi, ki je kradla po Celju in okolici kolesa, ki so bila prodana po smešno nizkih cenah. Aretirani prizna več tativin koles, denarja in raznih drugih predmetov.

Vlom pri belem dnevu. Dne 5. julija je bilo v Ljubljani na Jurčičevem trgu pri belem dnevu vlomljeno v trgovino tvrdke Leskovic in Meden. Vlomilec je odnesel 1200 Din gotovine.

*

Uboj paznika v kaznilnici.

Zlečinska deteljica.

V mariborski moški kaznilnici v samotnih celicah so bili zaprti: Ivan Lakner, 23letni morilec iz Nevelj pri Kamniku. Bil je obsojen junija 1931 v Ljubljani radi umora g. župnika Kušarja v Mengšu na 20 let robije. Drugi Laknerjev drug v samotnem zaporu je bil 24letni Stanko Pančur iz Nevelj in obsojen na 10letno robijo radi razbojništva. Tretji kaznjenec pa Jožef Lombar, ki je bil obsojen od ljubljanskega sodišča na dosmrtno ječo, ker je umoril na zverinski način Bosanca Smajla Vojniloviča.

Lakner je poskušal že štirikrat brezuspešno pobeg iz kaznilnice. Zasnoval

je še načrt za peti pobeg, ki je končal z žalostno smrtno žrtvijo kaznilniškega paznika.

Pobeg in uboj.

Dne 5. julija popoldne so odšli kaznjenci na dvorišče na sprehod in so ostali v svojih celicah le težki zločinci. Priliko sprehoda je porabil Lakner in je odtrgal s svojih vrat ključavnico, katero je že poprej tako pripravil, da še je držala vrat le še na lahko.

Nasproti Laknerjevi celici je tičal Stanko Pančur, s katerim je kolovodja pobega že imel domenek, kako jo bosta popihala v svobodo. Tudi na vratih Pančurjeve celice je odvil Lakner vijake na ključavnici in odprl. Ko sta

Za dekleta:

Knjiga »Slovensko deklet«, ki je kažipol našim mladenkam, je šla že v tisočih izvodih v roke slovenskih deklet. Sprejeli pa smo večjo količino knjig v razprodaji in sicer za polovično ceno, dokler traja zaloga: namesto 12 Din stane le 6 Din in se naroča pri

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

bila oba lopova prosta, sta se skrila v celici in čakala na paznika, ki bi imel priti na pregled celic. Pojavil se je res že starejši paznik Ivan Peterin in prišel mimo Pančurjeve celice. Lakner mu je stopil tiho za hrbet in ga je udaril z vso silo po glavi s kamenom, katerega je imel zavitega v obrisačo. Do nezavesti pobitega je še tako obdelal z udarci, da mu je popolnoma razbil lobanjo.

Med ubijanjem paznika je odklenil Pančur s pazniku odvzetimi ključi Lombarjevo celico. Ko je stopil Lombar na hodnik, je zagledal na tleh paznika in na njem kaznjenca, ki je udrihal po žrtvi. Ta prizor je Lombarja tako iznenadil, da je zavpil: »Morilci — morilci!«

Krik je privabil paznike od vseh strani. Za prihod straže se je oborožil Lakner s sabljo ubitega in je mahal z njo okrog sebe. Pazniki so navalili na njega z dveh strani in ugnan v skrajno stisko, se je pognal preko ograje drugega nadstropja. Padel je naprej z glavico in priletel na tleh na debelo stekleno kno, ki dovaja luč kletem. 2 cm debela šipa se je razbila. begunec se je samo obrezal, ostal je pri zavesti in so ga prenesli v kaznilniško bolnico.

Ubiti paznik.

Ivan Peterin je bil rojen leta 1886 na Primorskem in je vršil pazniško službo že od leta 1910 v Gradiški, Grazu in na zadnje v Mariboru. Bil je vester v službi ter je imel družino s 4 otroci. Smrtno poškodovanega so spravili koj v bol-

Kanada — zlata pokrajina.

Produkcija zlata v Kanadi tako raste ter napreduje, da bo dosegla v kratkem za južno Afriko drugo mesto, kar se tiče zlatih zakladov. Zlatih jam je bilo leta 1933 v Kanadi 28, danes jih je že 47 in pred koncem tega leta se bode dvignilo to število na 80 do 90. Dosedaj predelajo dnevno 30.198 t zlate rude in produkcijo na zlatu cenijo v letošnjem letu na 23 milijonov funtov šterlingov.

Najdebelejši človek, ki je kdaj živel na svetu, je bil Anglež Danijel Lambert. Krog trebuha je meril 280 centimetrov.

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Uvod.

Takale revna para, kakor je pisatelj naslednje povesti, večkrat zasanja o bajnem bogastvu, ki ga čaka v bodočnosti in je zanj pripravljeno od bogve koga in neznano kje.

Si lahko predstavljate prijetno presenečenje, ko sem prejel pred leti od ameriškega konzulata v Ljubljani obvestilo: »Izkažite se s potrebnimi papirji, takoj Vam bomo poslali zapuščino prijatelja, ki Vas je postavil za dediča v zadnjih trenutkih življenja.«

Mislil, da bi presunila zgorajna vest na trenutno osrečeno plat vsakega, kaj še le siromaka po mojem vzgledu! Naenkrat sem bil globoko prepričan, da niso sanje prazne pene — ne — iz nebes revežem udahnjene oznanilke blagostanja ter vsaj nekaj časa življenja brez tolikanj bridke borbe za vsakdanji kruh.

Na potrebno stran prikrojen človek ne po-

seda toliko moči ter samozataje, da bi obdržal zase preveselo sporočilo: Jutri ali pojutrašnjem boš prištet med bogatine!

Mojemu glasno navdučenemu oznanilu, da čaka name dolarska dedščina iz Amerike, so se posmihali dobri prijatelji ter znanci. Še le dokaz črno na belem ter štampljka ameriškega konzulata jih je prepričala, da se mi ni zaletelo naopak v možganih. Postal sem mahoma spoštovana osebnost med onimi, ki so zrl pred trenutki name od zgoraj navzdol v zavesti: revež je in kot tak se bo pehal skozi celo življenje. Celotna družba mi je postala »iskreno« prijateljska v nadi: z dolarji podprtemu človeku ne hodi nikdo s poti.

Kedo bi mi štel v baharijo, če sem vnaprej naročal na račun dedščine bogate pojedine in zagotavljal denarno pomoč onim, ki so mi tudi v stanju lazarstva stali zvesto ob strani.

Temeljita dokazila, da sem resnično v oporoki označeni dedič, so odbrzela z ekspresno pošto v Ljubljano.

Še par dni prijetno nestrpnega čakanja... Lepega jutra je potrkal pismonoša in mi izročil

nico, kjer je kljub takojšnji operaciji umrl dne 5. julija ob 4. uri zjutraj.

Regence

so po preprečenem pobegu zaslišali. Pančur je izpovedal, da sta se dogovorila z Laknerjem glede pobega med sprehodom. Nadalje trdi, da je Lakner sam ubil paznika, Lakner pa zatrjuje

nasprotno, da je on udaril Peterina samo s pestjo, smrtne udarce s kamnom bi naj bil zagrešil Pančur. Lombar pa pravi, da je pisal v celici pismo svojemu sinu, ko mu je nekdo odklenil vrata in ga je pozval na pobeg. Zločinska deteljica je nameravala v Italijo, ker je znala, da bi v Avstriji ne bilo več varno.

Če ostaneš ob nedeljah brez pridige:

prečitaj vsaj evangelij in kratko razlago. Imamo še knjižico, ki jo je spisal č. g. dr. Matija Slavič, sedaj rektor ljubljanske univerze: »Nedeljski in prazniški evangeliji z razlago in opomini«. — Knjižica stane le 2 Din (s poštnino 3 D) in se naroča v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Kaj bo iz take mladine?

Piše kmečki fant izpod Pohorja.

Članek o verski brezbriznosti in mlačnosti, ki ga je »Slovenski gospodar« objavil na tem mestu v zadnji številki, je bil po vsebini zelo zanimiv in za sedanje prilike jako potreben. Po nekaterih krajih se je začela širiti med mladino, tudi že med žensko, neka čudna mlačnost, brezbarvnost in brezkrvnost. Ni več krščanskega poleta, ni udejstvovanja katoliških načel v življenju! Nasprotnikom krščanskega svetovnega naziranja pa gre sedaj pšenica v klasje. Krščanske prosvetne organizacije še niso vzpostavljene. Mladina tava okoli brez pravega in zdravega pouka, brez prepotrebne vzgoje

duha in srca. Kaj bo iz teh mladeničev in deklet, ko dorastejo? Ali bodo to moške in žene, ki bodo s svojo izobrazbo delale čast cerkvi in narodu?? Postavil sem dva vprašaja, pa bi jih trebalo še več. Za krščanske prosvetne organizacije ni in tudi ne more biti pri mladini nadomestila. Kdor jih onemogočuje ali njihovo delovanje ovira, si nakoplje na vest veliko odgovornost pred Bogom, cerkvijo in državo. Ali ne govori rastoče število zločinov med mladino dovolj jasne besede? Ali se surovost ne šopiri že po vseh cestah, ulicah in stezah? Ali se mladinska lahkomišelnost ne smatra za nekaj, kar je samoposebi razumljivo in proti čemur se ni treba boriti? Dajte nam krščanske prosvetne organizacije, prosimo vas! Krvavo jih potrebujemo. Brez njih tonemo in padamo v brezno. Gorje narodu, čigar mladina se izneverja veri očetov! Katoliški mladini katoliško prosveto in vzgojo!

Med njimi so bili tudi odlični člani šentlarske inteligence. Cerkveni pevski zbor je rajnemu zapel na domu v slovo »Spomladi vse se veseli«, na grobu pa na svidenje »Nad zvezdami«. Globoko žalujoča družina se prav vsem iskreno zahvaljuje!

Sv. Trojica v Slovenskih goricah. Na Petrovo je obhajal naš predobri in preljubezni pater Elekt Hamler svoj zlatomašni jubilej. Vsa župnija je kar tekmovala, da bi se čimbolj hvaležna izkazala svojemu dobrotniku, svojemu očetu in neumornemu delavcu v vinogradu Gospodovem ob njegovi slavnosti. Cerkev je bila zunaj in znotraj praznično ozaljšana in ovenčana. Na predvečer je svirala godba, pevci so peli podoknico, trg in samostan sta bila bajno razsvetljena z lučicami, svečicami in balončki; po župniji pa so goredi kresovi ter pokali možnarji in topiči. Drugi dan, na Petrovo, se je pričela slovesnost ob pol desetih, ko je imel slavljenec med slavnostnim zvonjenjem slovesni vhod v cerkev. Cerkveni govor je imel domačin in jubilentov učenec č. p. Henrik Damiš, ki je v izbranih besedah orisal jubilentovo plodonosno duhovniško življenje ter posebno podaril, v katerem odnosu je delovanje katoliškega duhovnika do presv. Trojice. Koncem pridige je dekan č. g. Franc Gomilšek prebral pismo prevzvišenega gospoda škofa, v katerem zaradi velikih zaslug na dušnopastirskem polju slavljence imenuje svojim duhovnim sve-tovalcem. Nato je preč. g. zlatomašnik ob številni asistenci opravil svojo zlato sv. mašo

Sv. Jakob v Slovenskih goricah. Na lepi in veseli gostiji Žel-Štifter so gostje zložili za dijaško semenišče 30 Din.

Sv. Lenart v Slovenskih goricah. Težak udarec naizprosne smrti je zadel v našem trgu ugledno posestniško družino Nedeljko. Težka in kruta bolezen jetika v grlu ji je ugrabila ljubega in dragega očeta, Vincenca Ne-

deljko. V petek dne 29. junija je, spreviden in lepo pripravljen na zadnjo uro, mirno v Gospodu zaspal. Gospod župnik je bil dvakrat pri njem. Prvič, da ga sam tolaži v njegovem trpljenju, drugič, da mu nudi nebeškega Tolažnika in njegovo nadnaravno moč milosti v zakramentih za zadnjo popotnico. Rajni je bil ugleden in splošno spoštovan posestnik. Proti običaju trga je hodil redno vsako nedeljo k službi božji. K njegovemu pogrebu, ki je bil v nedeljo dne 1. julija ob 4 popoldne, se je zbralo polno prijateljev ter znancev, da ga spremijo k zadnjemu počitku.

precej težek zveženj, prelepljen z vsemi mogočimi znamkami, naslovi ter podpisi.

Podpisati sem moral uročitelju več povratnic. Kar drgetal sem na res skrbno omotano, zapečateno ter — težko pošiljko. V bornem življenju si nisem upal niti sanjati o kupih dolarjev, katere je prinesel ta omot iz daljne Amerike in to samo zame, da razpolagam z njimi po mili ter dragi volji. Z Bogu najglobokejšo hvaležnostjo sem se lotil razmotavanja. V spomin na nezabnega prijatelja bi naj ostal ohranjen ovojni papir, motvozi in sploh vsaka malenkost, ki je bila količkaj v zvezi z dolarsko zapuščino.

Za ovojem sem zadel na listek s prijateljevo pisavo. S par besedami in s svojim podpisom je sporočil na moj naslov vse, kar je pomenilo zanj vrednost. Poljubil sem oporoko, jo odnesel v predal omare, katerega sem že bil pripravil tudi za dolarje.

Za oporočnim lističem še en omot in v tem — niti enega dolarja . . . ! Strela božja! Prelistal sem debel šop deloma s svinčnikom, deloma s črnilom počorganih papirjev — pa in zopet pa

— o ameriškem bogastvu niti prahu ter sledi!

Godilo se mi je siromaku, kakor bi me pahnil iz nebes v večno brezno pekla!

Nekaj ur sem presedel nemo ob dedščini, ki je bila zame najdebelejša potegavščina, kar sem jih doživel do tedaj po kolovozih ter grabah življenja. Slednjič sem se le zbral toliko, da sem ugotovil, da vsebuje papirnata zapuščina beležke pokojnega, katere je zaupaval papirju na svojih večletnih potovanjih po Južni Ameriki in njenih otokih. Iz res medvojnega prijateljstva do rajnega pošiljke nisem pognal v uredniški koš, odnesel sem jo v omaro s sklopom, da se bo vicala v zapuščeni, dokler se ne razpuhti ter razblini na meni za nekaj dni v notrajnosti uresničena pravljica o revnem pastirčku, ki je postal naenkrat najbogatejši kralj.

Kako je bilo s prijatelji ter znanci, ko so zvedeli, kaj sem prejel iz Amerike, ne bom popisoval. Škodoželjni krohot so zaključili z znano opazko: Revež ostane revež in njegovo bogastvo tvorijo samo lepe sanje — prazne penel!

Leta 1929 sem igral par dni vlogo dolar-

Zenske so boljše za ščiriranje nego moški.

Angleška statistika trdi na podlagi dejstev, da so ženske sigurnejše šoferke nego moški. Pri avtomobilskem volanu je ženska za 20% boljša ter zanesljivejša nego moški šofer.

Zenske prisilile mestnega župana, da je odstopil.

V mestu Alcanir na Španskem je mestni župan kar preko noči dvignil tržne cene za 33%. Ta nezaslišani porast cen je meščanke toliko razljutil, da so se lotile oblege rotožva. Oblegovalkam nista bila kos ne civilna garda in ne vojaštvo, Junaške ženske

Bogu v čast za vse od Boga sprejete dobrote. Dobrotljivi Bog naj nam našega zlatomašnika ohrani zdravega in čvrstega še do bisernega in železnega jubileja!

Laporje. Znana nova cesta skozi Levič je stekla že do blizu Žabljeka. Že to je lepa ugodnost, da dotod noben voznik ne more več sena zvrniti; da bi ga pa tudi naprej ne, naj čimprej steče cesta doli do banovinske, k čemur pomagaj ljubi Bog in naše oblasti! — Celih 30 moških človekov sta videla dva potujoča laporska peba nekje v porečju Save stati med sveto mašo zunaj cerkve. Kaj, ko bi pri nas napravili štetje takih bogaboječih?! Ali naj vas, fantje, v tem čisto hvalim? V tem vas ne hvalim. Dajmo rajši take slučaje popolnoma iztrebiti! — Med šolarji, ki so letos sladili življenje našim gospodom učiteljem, jih je po pripovedovanju uhoslišcev posebno med Evinimi hčerkami nekaj, ki odrasle izvolijo pozdravljati s »serbus« in podobnimi nezastopnostmi. Pač nevede že torej znajo nekaj po latinski, pa še tisto je narobe.

Dornova. Kakor po drugod, tako je bil tudi pri nas zaključek šole dne 28. junija. Zaključil je šolo gospod upravitelj Rusjan sam z gđ. Lenartič, ker ostala razrednika sta se odpeljala dva dni prej na sokolski zlet v Sarajevo. — Kakor je znano, je dobil naš šolski upravitelj nalog za premestitev od nas v Vuzenico. Zato se je tudi ob zaključku šole z iskrenimi besedami poslovil od naše dece. Med drugimi poslovnimi besedami jim je položil na srce: »Draga deca, bodite vedno dobri, kakor sem vas učil ter ne lažite in ne tožarite po krivem svojega bližnjega. Z Bogom, draga deca, imejte me v spominu, kakor vi ostanete meni ter pozdravite vaše starše!« Pri teh besedah so zajekali vsi otroci na glas ter s tem pokazali, kako priljubljen jim je bil g. šolski upravitelj.

Pri naši deci smo opazili, kako sveta je bila g. upravitelju šola in pouk, ker se je brigal v glavnem le za šolo, mu ni preostajalo dosti časa za drugo. Dragi g. upravitelj! Ko si prišel k nam te je čakalo težko delo, a po tvojem petletnem vztrajnem in trudapolnem delu je postala šola, kakoršna mora biti. Vemo, da si si s

se niso poprej odstranile izpred mestne hiše, dokler ni podal župan ostavke in so dobile življenske potrebščine poprejšnje tržne cene.

Polovico zemeljskega obsega.

Brooklynov most v Njujorku visi na 4 kabljih, kojih žice so dolge 23.400 km, to je polovica zemeljskega obsega.

Vsak dan v tednu je praznik.

Vsak dan v tednu je pri enem narodu praznik: nedelja pri kristjanih, ponedeljek pri Grkih, torek pri Perzijcih, sreda pri Asircih, četrtek pri Egipčanih, petek pri mo-

skega dediča. Minula so 4 leta, predno sem skrbno prečital vse prijateljeve beležke, razbral iz njih z velikim trudom, kje je bil, kod je hodil, kaj je trpel, kod se je podil dokaj let za zakladi, katerih ni utegnil uživati vsled mnogo prerane in res bridke smrti.

Da bodo čitatelji podučeni, za katerega in kakega prijatelja gre v naslednji povesti, jim moram zaupati še to le:

Začetkom svetovne vojne je imel vsak avstro-ogrski pešpolk zastavo in zastavonoša. Pri našem polku je nosil staro zastavo kadet, doma s Tirolske, katerega smo imenovali vsi radi izredne velikosti — Dolgi Joža. Bil je poštena tirolska duša. Postala sva iskrena prijatelja, dokler nisem moral ostaviti bojišča kot težko ranjenec.

Šest let po končani vojni me je obiskal Dolgi Joža v Mariboru. Zaupal mi je, da je končal pred vojno započeto rudarsko visoko šolo v Leobnu. V mali povojni Avstriji ni pravega služka za rudarske inženere, bo pač sledil klicu prijatelja iz Amerike, ki mu obeta debel kos kruha pri dolarski plači.

svojim delom v šoli nakopal sovražnike. Mi starši pa ti kličemo k slovesu: Bodi vstrajen v šoli, kakor si bil pri nas,

Grabrovnik poleg Štrigove. Od severa preko Mure je pridivjal dne 1. julija nad naše štrigovske bregove in gričke hudourni oblak. Nad dolino Jalšovce se je sprožilo iz oblaka na poleg stoječi grič. Švignila je strela tik hiše posestnika M. Kutnjaka s slamnatim krovom. Spotoma se je odlomila od strele električna iskra in ne da bi kaj okno poškodovala, je pogledala v sobo, če so vsi doma! Okna so vsa bila zaprta. Na srečo domači niso bili v prvi sobi, našla je samo sosedovo hčerko Angelo, katero je stoječo tik pri oknu oplazila na roki in nogi, da je padla v nezavest, kmalu se je pa zopet zavedla. Nadalje je odrgala od stropa malo ometa. Venec okoli razpela je na gornjem koncu posmojen, žica prežgana, rjuha na stolu tudi malo posmojena, drugo je ostalo vse nepoškodovano, dasi je strela sobo ožarila, kakor bi bila v ognju in stresla do temelja. Glavna moč strele

je prasnila v gospodarsko poslopje sosedu Jakoba Dovečar, kjer je začelo goreti. Zgorel je pod, svinjski hlevi, klet, listnjak in skedenj. Telico so našli mrtvo, svinje so izpustili. Na pomoč so pribežali sosedi bližnji in daljni. Pribrzeli so ognjegasci iz Štrigove. Brizgalne ni bilo mogoče peljati na breg po od hudournikov razdrtih potih. Delali so neumorno samo z rokami, da so omejili ogenj in obranili hišo. Zgorela je tudi krma, zimski ječmen, ki je bil spravljen pod streho. Škoda je precejšnja.

Žižki v Prekmurju. Z ozirom na dopis v Slov. Gospodarju od 6. junija smo prejeli naslednji popravek: Ni res, da bi bile sestre v Žižkih komurkoli trn v peti in da bi bili pri nas kakšni njergeri, katerim ne bi bilo prav, da so si sestre dale sezidati gospodarsko poslopje. Nasprotno imamo vsi prebivalci Žižkov brez razlike, ki smo si sestre takoj po prevratu sem sprosili, sestre radi in jih spoštujemo ter smo jim za pouk naše dece v šoli in za druge dobrote vsi hvaležni. Vsi prebivalci Žižkov smo jim in jim hočemo tudi v

Poslovila sva se. Zabeležil si je moj naslov in mi je še parkrat pisal iz Amerike iz mesta Los Angeles, kjer je dobil takoj po prihodu res sijajno plačano nameščenje, a je moral mnogo potovati; videl je redkosti ter znamenitosti, videl je veliko sveta, trpel preko mej človeških moči v neraziskanem svetu in tik pred zaključkom trpljenja in tik pred vhomom v paradiž večkrat krvavo zasluženih obilnih denarnih prihrankov ga je zadela nenadno — strašna smrt!

Enkrat v hudi stiski na obupni poti skozi južno-ameriške divjine je zabeležil na listič, da zapušča meni kot medvojnemu prijatelju svoje zapiske, zaročenki ter svojcem na Tirolskem prištedene dolarje!

Povest »Lov na zaklade« sem napisal po večletnem razvozanju omenjenih zapiskov prijatelju v spomin ter čitateljem v pouk, kako je nekaj najbolj goljufivega pehanje za zakladi ter zlatom, za kar pokoplje toliko ljudi telesne sile in žrtvuje tolikokrat pred dosegom zaželjenega cilja — življenje!

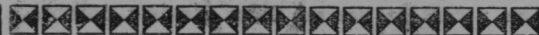

bodoče pri vseh njihovih delih po svojih močeh pomagati.

Velika Nedelja. Namesto venca na grob velec. g. župnika Karola Hraba v Ormožu je daroval g. Irgolič Fric, posestnik v Sodincih tukajšnjemu kat. bralnemu društvu 100 Din za obnovitev knjižnice. Za plemenit dar se mu najiskrenejše zahvaljujemo. — Posnemajte! — Zadnje dni umirajo pri nas samo otroci. V teku nekaj dni je umrlo petero otrok, izmed katerih se je eden, t. j. Kovačev 6letni sinko iz Trgovišča zadušil z jabolkom. Precejšen grižljaj mu je običal v sapniku in mu ni bilo več pomoči. Vsem prizadetim staršem iskreno sožalje!

Sv. Ana in Sv. Barbara v Halozah. Približuje se god sv. Ane, katerega obhajamo v naši župniji zelo slovesno pri podružnici Sv. Ane. Veseli se ga vse, staro in mlado, in ne samo naši župljani, temveč tudi tujci, naši vrli sosedi iz vseh strani prihitijo v procesijah, v gručah in posamezni, da počastijo v krasni cerkvi svete Ane god. Tudi brati Hrvatí obi-

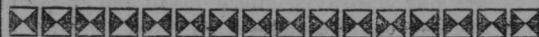
ščejo romarsko cerkvo Sv. Ane, ko priredijo pri rimski procesiji krasno nabožno petje. Letos se bode vršilo oproščenje kar 5 dni. Začetek v četrtek 26. t. m., konec pa v nedeljo 29. jul. Veselimo se že krasnih pridig. Omeniti moramo tudi, da se vrši iste dni na Borlu pri Dravi v gostilni Rud. Debeljak takozvani haloški velesejem, ki nam prinese mnogo zabave in razvedrila duha. — Ob zaključku šolskega leta se je poslovil od nas večletni tukajšnji nadučitelj gospod Mirko Kosi, ki je služboval pri nas 36 let. Mi Barbarčani ga ne bomo pozabili. Kot dober učitelj mladine nam ostane za vedno v spominu. Posebno težko se je poslovil od šolske mladine. Gospod Kosi gre v pokoj ter se na jesen preseli v Maribor. Bog ga naj ohrani še mnoga leta! Hvaležni župljani kličejo mu: Z Bogom! — Umrta je dne 1. julija t. l. naša ugledna gostilničarka gospa Klara Zavec, ki je že dalje čala bila vdova, ter je vršila gostilničarsko obrt zelo pravično in natančno. Posebno reveži jo bojo zelo pogrešali. Bila je zelo gostoljubna,

Romarji v Marijino Celje:

Vsi, ki ste že romali ali mislite tja romati, ne pozabite si kupiti † dr. Anton Medveda knjigo: **V Marijinem Celju.** V njej so zgodovinske in potopisne črtice kot tudi pridige † dr. Antona Medveda, ki jih je imel v Marijinem Celju. Knjig je še samo 200 na razpolago in jih oddajamo po 5 Din. Naročila sprejema

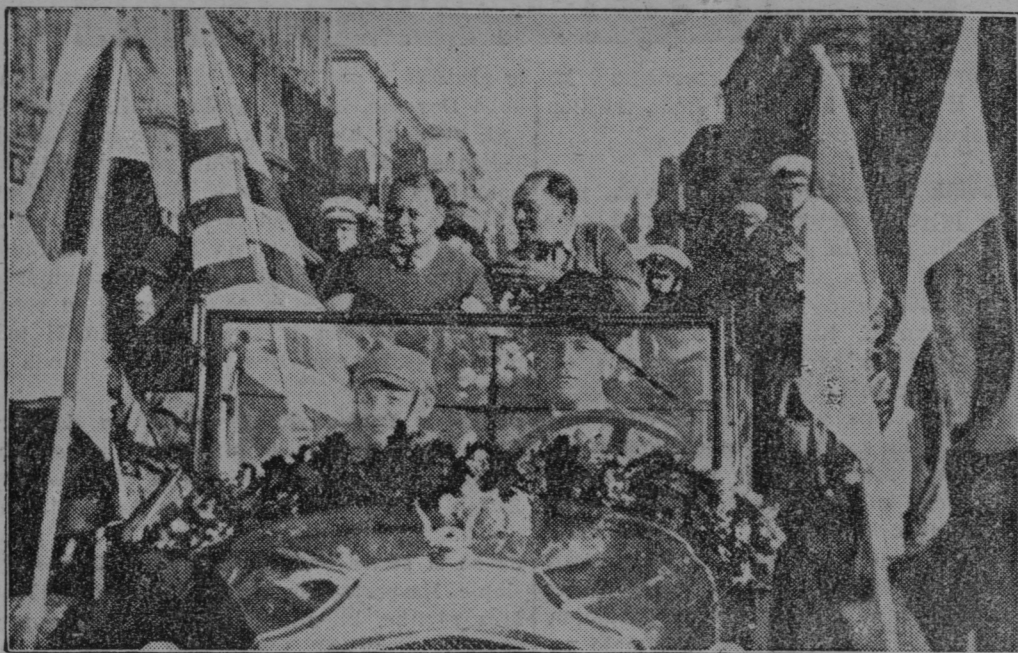
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

postrežljiva in ni pustila revežev, da bi odšli praznih rok, vsak je dobil primeren dar. Bog ji naj bode plačnik za dobra dela. Pokopana je bila 3. t. m. ob veliki udeležbi ljudstva in v spremstvu treh gospodov duhovnikov. Poslovnice besede pri odprtem grobu sta govorila g. župnik in pater iz Muretinc iz tamošnje hiralnice. Marsikatero oko je zarosilo, posebno pa njenim peterim sinovom, katerim je pustila lepe zglede, dobra dela, in tudi jim prikrbela lepo dedščino! Počivaj v miru, draga mamica!

Gornja Ponikva. Tukajšnja gasilna četa priredi v nedeljo dne 15. julija v župnijski uti Vombergerjevo dramo »Voda« v treh dejanjih. Vljudno vabljeni prijatelji igre in zabave. V nedeljo vsi na Gor. Ponikvo! Odbor.

Sv. Frančišek v Savinjski dolini. Dne 25. junija smo pokopali enega izmed starejših naših mož, Janeza Zaleznik, po domače Hrastnika. Pokojni se je kot vojak udeležil l. 1878 osvobodilnih bojev v Bosni, kjer je izgubil nogo. Bil je dober krščanski mož in priden delavec, ki je kljub temu, da je imel leseno nogo, opravil vsa kmečka opravila. Bodi mu Gospod obilen plačnik! — Takoj naslednji dan dne 26. junija pa so zapeli zvonovi mrtvaško pesem Marijini družbenici Jozefi Vrtačnik, ki je umrla v celjski bolnišnici, a so jo prepeljali v domačo župijo, kjer je bila v sredo dne 27. junija položena k večnemu počitku. Tako so se letos že tri članice naše Marijine družbe preselile v nebeško domovino! — Po ognju opustošeno podružnično cer-

Poljska brata Jožef in Benjamin Adamovič sta srečno preletela Atlantski ocean. Sprejem obeh bratov v domovini po vrnitvi.

I. del.

Protí koncu leta 1924 je zapustil prijatelj Dolgi Joža tirolsko domovino. Ukrcal se je v Hamburgu na ladjo, ki ga je pripeljala v Njujork. Od tam je dosegel cilj preko oceanskega potovanja v vlak preko celih Združenih držav in je izstopil na zapadu v mestu Los Angeles. Pri izstopu ga je sprejel dober znanec izza otroške dobe. Bival je že dokaj let v Ameriki in posedal v imenovanem mestu dobrodočo trgovino s pohištvo.

Po par dneh počitka je bil Joža predstavljen družbi milijonarjev. Ti so si stavili nalogo: potom dobro ter skrbno organiziranih in z vsem potrebnim opremljenih ekspedicij dvigniti velike zaklade, o katerih se govori po celem svetu stoletja in odkriti zlata polja po neraziskanem ozemlju med južnoameriškima državama Bolivija ter Paragvaj, ki je zaznamovano na zemljevidu z imenom Matto Grosso. Družba je zbrala vso potrebno gradivo, iz katerega se je dalo vsaj s približno gotovostjo sklepati: kje da se skrivajo kritju zemlje zaupana bogastva.

Dolgi Joža je bil Amerikancem dobro došel kot strokovnjak v poznavanju zemeljskih plasti, saj iz teh se da sklepati, kje da tiči od človeške roke zakopano bogastvo in kam je skrila narava vladarja sveta — zlato.

Nastavitvena pogodba je bila kmalu sklenjena ter podpisana od obeh strani. Družba je predložila rudarskemu inženjerju ves zgodovinski in iz ljudske govornice posneti materijal, našajoč se na cilj prve ekspedicije.

Predvsem bi naj posvetila prva raziskovalna odprema skrivnost res zlatega zaklada nekdanjega mehikanskega cesarja Montezume.

Da si bodo čitatelji na jasnem, kaj pravi istina o Montezumovem nenadno izginulem zlategem bogastvu, hočemo nekoliko poseči v zgodovino.

Dalje sledi.

Sirite „Slov. gospodarja“!

hamedanih in sobota pri judih.

Kje pokadijo največ?

Največ na svetu pušijo na Holandskem ter v Ameriki. V imenovanih državah odpade vsak teden na osebo 60 g tobaka.

Črevo živali,

ki se hrani z rastlinami, je 22krat dalje nego telo, črevo živali, ki se preživljuje z mesom, pa je le 5krat tako dolgo kakor telo.

Debelost in teža človeške kože.

Človeška koža je na dlani ter na podplatih 10krat tako debela kakor na trepalnicah. — Koža odraslega človeka tehta 10 do 12 kg.

kev v Okonini pridno popravljajo ter bo že kmalu zopet v lepem in dobrem stanju. Tudi ostali pogorelci so si že postavili nova gospodarska poslopja.

Št. Andraž pri Velenju. Pri nas se navadno malokdaj pripeti kaj posebnega, zato tudi ni novic iz našega kraja. Mirno živimo tukaj po naših prijaznih gričih. Zato nas je tem bolj iznenadilo, ko se je kar naenkrat pojavilo polno liberalcev, ki mislijo našo mladino menda požreti s prosvetnim društvom in društvenim domom vred. Le z resnico na dam, g. dopisnik, brez zavijanja in namigavanja. Radi bi vedeli, kje so tisti skriti nasprotniki, ki ovirajo in nasprotujejo delu mladine, ali kakor je g. dopisnik mislil prosvetnemu društvu. Saj pri nas vendar vsak otrok ve, da teh namišljenih nasprotnikov ni nikjer in da nikdo ne nasprotuje delu mladine. Praznih besed in napadov Št. Andraža ni potrebumo, dejanj in zgledov kažemo! »Saj vemo, kdo je stalen naročnik »Domovine« in kateri so tisti, ki delajo na koro nemir med sv. opravilom.

Boč pri Poljčanah. (Planinsko veselje na Boču.) Dolga procesija Križevljanov je 2. t. m. obiskala Ložno, da pove Materi, ki kraljuje na tej višini, svoje želje. Nehote nam je uhajal pogled vstran od procesije po zeleni pokrajini, ki jo je obsevalo žarko julijsko solnce. Planine so prosile: prid' sem, nižave sin! Poslušal sem in ni mi žal. Po senčnem pobočju bočkega masiva sem koračil k bočkemu kralju Mihcu, kjer so vabile rdeče črešnje na zobanje. Ker že dolgo nisem bil pri logarju, sem jo mahnil kar naravnost po strmini na vrh Plešivca. Po kamenju sem skakal in se poganjal navzgor. Maline so se mi ponujale. Krasen vzduh me je objel v višini. Prijeten sever me je hladil pri hoji po grebenu. Krasen je Boč pozimi, poln miškavnosti poleti. 22. t. m. imaš priliko, da se prepričaš na lastne oči in ušesa, da je na Boču vir zdravja in veselja. Pojdi na bočko proščenje in zajmi prav globoko iz tega neusahljivega vira. Če bo prihodnjo nedeljo dež, pridi pit iz tega božjega vira 29. t. m. Na sigurno svidenje! Še nekaj! Ne hodi sam, da se ne zgubiš! Vzami s seboj vsaj enega tovariša! Bo Ti hvalo pel, ko bo z gore šel.

Pišec. Hitro, hitro, čas beži! Res skoraj že več ne vemo, kdaj smo se zadnjič zglasili, g. urednik. Marsikdo bo celo mislil, da smo s Fricnom vred vsi pomrli, ali se pa spravili nad butalski gnoj ter nimamo časa za kaj drugega. Gnoj smo tudi kidali, ker ga je treba vsak dan, da se »živina« preveč ne umaže. Pa še druge stvari so na smotile, da smo morali molčati. Sicer pa o tem morda prihodnjič kaj več. Toda prav na tiho na uho, kajti take stvari se pri nas ne povedo na glas. Sicer pa bo govoril naš Fricl, ki se je vrnil v naše veliko veselje iz Butal. Sedaj bi naj poročali o novicah zadnjega časa. Zdi se nam, da bo najboljša, da naredimo le kratek pregled, da bodo kronisti dobili tisto nitko v spominu, ki veže dogodke, nazaj. Nekako koncem maja se nam je poročil g. Zorčič Viktor, trgovec. Po žensko si je šel v Sevnico. Ime ji je Ivanka, a doma je iz ugledne Bobničeve hiše. Mladima zakoncema kličemo na pot v življenje: Bilo srečno! — Potem smo imeli tudi sprejem v Marijin vrtec in prvo sv. obhajilo. V Marijin vrtec je bilo sprejetih 70 otrok, a prvo sv. obhajilo jih je prejelo 117. Kako so žareli obrazi otrok v sreči, ko so se poklanjali Mariji, a še bolj onih, ki so sprejeli prvič Gospoda v svoja srca! Prvoobhajance smo tudi pogostili, za kar gre vsa zahvala našim trgovcem, pekoma ter učiteljstvu, ki nam je šlo blago-

hotno na roko. Vsem iskreni Bog plačaj! — Toda prezreti ne smemo dogodka, ki se nam bliža. Praznik bo namreč za našo celo faro. In pregovor pravi: Nove čevlje raztrgaj, a udeleži se nove maše! 15. t. m. jo bo daroval pri nas naš rojak in domačin Petančič Franc, gojenec 4. letnika mariborskega bogoslovnega učilišča. Redko se dogodi dandanes, da se kje vrši taka slovesnost. Zato pa mora tem bolj odjekniti v srcih faranov. In upamo, da se bo to tudi zgodilo. Saj se že danes vsa fara tega veseli in se pripravlja, da se obleče v slavnostno oblačilo za to slovesno priliko. Ti pa, g. novomašnik, vedi: Nebo Te je izbralo, saj si izšel iz revnih razmer, a nebo bo tudi rosilo blagoslov na Tvojo pastirsko pot, da ne omagaš pod bremenom, ki ga jemlješ na svoje rame. Zato korajžno zastavi korak v vinograd Gospodov, kaj značaje, blaži razprtije, lajšaj z nebeško tolažbo bolečine, žrtvuj se popolnoma za druge in zadovoljno bo Tvoje srce, a plačilo Tvoje Bog sam! Pozdravljen!

Iz zagrebške torbe. Vedno je pri nas dovolj novic, drugačnih in lepših od one, ki jo je včeraj razglašal »Večerov« prodajalec — od žene, ki je možu trebuš razparala —, pa ni bila ona »Kranjica« niti on »Kranjec«. Imamo lepših in bolj kulturnih. Od 60letnice zagrebške univerze na primer. Klobuk doli! Naši slovenski univerzi še brke niso mogle pognati, a hrvaška ima že častljivo brado šestdesetletne dobe. Lepo je povedal ob svečanosti naše slovenske častitke ljubljanski rektor dr. Matija Slavič z željo, da kakor je bil hrvaški narod v zgodovini »Trdnjavski zid krščanstva« v turških časih, tako naj ostane za vedno to vseučilišče varna zakladnica hrvatske kulture. Z velikim ploskanjem je občinstvo sprejelo ta pozdrav. Selimo se! V mestu je to reden pojav okrog prvega, ker si vedno kdo najde »primernejše stanovanje, da ne rečem, »ker so ga ven vrgli«. Pa se selimo tudi mi — ne »kot da bi nas ven vrgli«, ampak ker smo res dobili »primernejši« prostor. To se pravi: ta »mi« je Slomšekovo prosvetno društvo. Stari prostor, obstoječ iz ene same sobe, nam je postal pretesen, zato smo si poiskali novega, ki ima tri sobe, pa nas ne stane veliko več. Tam se bo, če Bog da, lahko naše prosvetno delo še vse lepše razvilo. To novo stanovanje je v Nikoličevi ulici, št. 10, 1. nadstropje. V najstrožjem središču mesta, na najbolje izbrani točki. Tudi pri Svetem Roku imamo nekaj novega. Tako so rekle dobre dušice, ko so vidеле, da se obhajilo deli kar s »talerčkom«, da so za Jezusa že spodobni primernejša sode — in v enem tednu je bil kupljen nov ciborij, majhen sicer, a velik dovolj, lep pa kot solnce. Zmiraj mora biti kaj, tako je prav! Pa še to je novo, da bomo tudi z moško nedeljo poskusili. Druga v mesecu naj bi bila za fante in može, da se pokažejo k Svetemu Roku že k prvi maši ob ¼ na 6. uro. V nedeljo je po romanje. Nekaj tisoč Zagrebčanov se bo vzdignilo k Mariji Bistrici, da pohite romat. V soboto jutraj že gre procesija iz Zagreba in zvečer pride tja. Vodil bo to romarsko procesijo sam novi nadškof. Mnogi

Pri astmi n boleznih srca, prsi in pljuč, škrofulozi in rahitisu, povečanju ščitne žleze in postanku golše je uravnava delovanja črevesja z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice velike važnosti. Klimiki svetovnega slovesa so opažali pri jetičnih, da v začetku bolezni porajajoče se zapeke ponehavajo s pomočjo »Franz Josefove« vode, ne da bi se pojavile driske, ki se jih vsak bolnik boji. — »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah n specerijskih trgovinah.

romarji gredo tja šele v nedeljo s posebnimi vlaki. Vrnejo se pravi romarji peš v pondeljek zvečer in jih ves Zagreb slovesno sprejme. Tako bodo poromali v nedeljo 8. julija.

Ajda.

V slovenskih deželah se je ajda vedno gojila v večjem obsegu. Ajdo opeva celo naša narodna pesem. V starih časih se je ajda gojila v večjem obsegu ne samo za zrno, temveč tudi kot zeleno hrano za živino in deloma za zeleno gnjenje. Ajda raste hitro, ne zahteva Bog ve kako dobre zemlje, zelena masa je velika in vsled hitrosti in bujnosti rasti uduši ves plevel na njivi.

Ko je umno kmetijstvo dognalo svojstvo metuljnic, da potom svojih koreninskih kvržic vežejo značni dušik ter bogatijo in poboljšajo tlo, so metuljnice (detelja, lucerna, seradela, graharica, lupina) začele izpodrivati ajdo kot živinsko krmo in zeleno gnojilo.

Ajda se danes goji samo za ljudsko hrano. Njeno zrno oziroma ajdova moka je po hranilnih snoveh enaka pšenični moki. Vsebuje skoraj v istem razmerju beljakovine in škrob, samo z razliko, da nima lepiva — glutena — in vsled tega ni sposobna za pecivo.

Tudi kot krma je ajda v zelenem stanju zelo krepka hrana in zavzema po hranljivosti vrednosti mesto med žitaricami in stročnicami. Preobilna krma v obliki zelene ajde pa povzroča pri živini srbečico in izpadanje dlake pri gotovih toplotnih in svetlobnih razmerah.

Ajda nima velikih zahtev glede vegetativnih činiteljev. Njena življenska doba od setve do žetve je razmeroma jako kratka — 10 do 12 tednov. Raste hitro in njene korenine imajo sposobnost črpati iz tal tudi ono hrano, katere na primer žitarice niso v stanju izkoristiti. Ajda lahko izkoristi na primer fosforno kislino težje toplivih spojin. Ajda tudi ne zahteva zemlje, ki je dobro in dalje časa pripravljena za setev. Uspeva v tleh, ki so šele neposredno pred setvijo preorana, uspeva tudi na izkrčeni gozdni zemlji itd.

Med našimi kmetovalci je vkoreninjena navada, da je za seme primerna najslabša in najlažja ajda, nekaj boljše kot ajdove pleve. To izvira gotovo iz tega, da je pridelek od ajde radi pozebe zelo negotov in se vsled tega noče riskirati dobro in jeklo zrno. Pregovor pravi: »Ne verjami ajdi, dokler cveti, žganci bodo še le od one, ki v kozolcu visi!«

Mnogokrat cveti ajda zelo bujno in vendar ne obrodi mnogo zrna. To se dogaja takrat, če je, ko ajda cveti, velika vročina in sušna megla ali dež, zelo vetrovno, kolebanje temperature itd.

Slaba rodovitnost ajde nastopa vsled tega, ker takšno vreme onemogoča oplojevanje cvetov. Za oplojevanje ajde pa so tudi žuželke zelo važne, posebno čebele, kajti samooplojevanje je pri ajdi skoraj izključeno. Nastopa samo v izjemnih slučajih. Oplojenje ajde se vsled tega lahko izvrši samo s pomočjo: 1. žuželk, 2. vetra, 3. drugovrstnih potresov ajdove bilke. Če izključimo te tri činitelje, je oplojevanje ajde nemogoče in vse bujno cvetenje nič ne koristi, kajti brez oploditve ni zrna.

Za pravilno uspevanje in zorenje potrebuje ajda v dovoljni meri vsa tri hranljiva sredstva: fosfor, kalij in dušik. Zato je primerno gnojenje z mešanim gnojilom, ki vsebuje vsa ta tri hraniva. Takšno gnojilo je na primer: Nitrofoskal-Ruše. Za lažje tlo je to gnojilo zelo priporočljivo.

Marijino življenje:

Kartuzijanski brat Filip je spesnil Marijino življenje v čudovitih verzih. Na slovenski jezik je to delo prestavil č. g. Matija Zemljčič, župnik pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Kakih 60 knjig je še na razpolago. Oddajamo jih po 6 Din. Naročila sprejema

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Če se seje ajda na težjem tlu, peščeni ilovici, humozni ilovici, laporastem tlu itd., je priporočljivo gnojiti samo s fosforinim in dušičnim gnojilom, ker najde ajda dovolj kalijevih snovi v takšnih tleh. V tem slučaju se priporoča mešano gnojilo Nitrofos, ki vsebuje 4% dušika in 12% fosforne kisline.

Samo v slučaju, da je v tleh dovolj kalija in dušika, naj se gnoji ajdi samo z fosforinimi gnojili. V nasprotnem slučaju se mora tudi ajdi gnojiti s polnim mešanim gnojilom.

Ker ima ajda razmeroma kratko življensko dobo, mora imeti vso potrebno hrano takoj na razpolago, zato se mora spraviti gnojilo takoj pri oranju v tlo.

Ajda je za naše slovenske pokrajine kot vmesni posevek in z ozirom na veliko hranilno vrednost ajdove moke velikega pomena in vsled tega je potrebno, da vprašanju pravilnega gnojenja in pravilne izbire ajdovega semena posvetimo v letošnjem poletju večjo pozornost in da ajdi dobro postrežemo. Letos, ko je tako zgodnje leto, bo imela ajda dovolj časa izdelati zrno in bo predvidoma dobro obrodila. Ker so ozimna žita slabo prezimila in imajo naši kmetovalci vsled tega malo žita, jim bo ajda zelo dobro došla. Zato posežite pri setvi po umetnem gnojilu: **Nitrofosu in Nitrofoskalu**, ki povzroča bujno rast, obilno cvetja in jeklo zrna.

Ing. J. Teržan.

Modri osat.**Nenaden obisk tovariša.**

»Zagrešil sem zločin«, je rekel, »storil sem nekaj hudega in do tega je prišlo takole: Stanoval sem tedaj v gosposki hiši iz 18. stoletja, ki je stala čisto na samotnem in je bil mogoč iz nje razgled po najbolj divjih točkah bretonske obali na severnem Francoskem.

Nekega deževnega večera sem čul, da nekdo trka na hrastova vežna vrata. Vzel sem svetilko in sem se podal odpirat. V dežju sta stala moški ter ženska. Pozval sem ju, naj vstopita.

Moški, velik ter močan človek hudega pogleda, me je vprašal: »Ali me ne poznate več?«

Podržal sem luč bliže njegovemu obrazu in počasi se mi je vračal spomin na nekdanjega šolskega tovariša.

Uganil sem. Bil je resnično moj sošolec. Odkrito moram priznati, da baš na tega tovariša me niso vezali prijetni spomini. V šoli je bil na glasu kot prepirljivec, surovež ter pretepač. Nakdar se nisva marala. Naravnost bal sem se ga ter se ga ogibal po možnosti.

»Najina navzočnost tukaj se vam bo zdela čudna... Z ženo potujem v odprtem avtomobilu po Bretagni (severna pokrajina na Francoskem). Dobrih 500 m od tod se mi je pokvaril avtomobil. Bila je že noč. Kmečki fant mi je

imenoval vaše ime in me je napotil do vas. Radi tega sva se drznila do vaše ga stana, vas prosiva za prenočišče, ker sicer sva zgubljena v tem čisto pustem kraju. Jutri bom že spravil avto zopet v tek. Le nocojšnji večer pri dežju in viharju je bilo popravljanje nemogoče.«

Oba sem sprejel pod streho in sem jima odkazal sobo.

Nežna ter mило gledujoča gospa se je že po svoji zunanosti odbijala od odurne močeve surovosti. Imela je lepe, čiste ter modre oči. Njene roke so bile izredno ljubke, njena usta je obletaval žalosten nasmeh.

Takoj po večerji se je odpravil moj nekdanji tovariš s svojo ženo k počitku.

Nekaj minut pozneje sem čul rahle korake. Bila je mlada gospa. Vrnila se je k meni in me prosila za vžigalice.

V trenutku, ko sem ji izpolnil prošnjo, je rekla zaupljivo:

»On že spi. Kar oblečen se je vrgel na posteljo. Poznam ga. Ne bo se prebudil do jutraj.«

Ker ji je bilo videti, na ni utrujena, sem jo povabil, naj prisede z menoj k peči, kjer ji bo toplejše nego zgoraj v sobi. Bila je takoj pri volji. Sedla sva oba in poslušala piskanje ter tulež vetra in tikjakanje velike ure.

Gospa je postajala vedno bolj zaupljiva. Omožena je bila dve leti in od prvega dne skupnega življenja ji streže mož po življenju. Skraja nisem verjel njeni trditvi, a nadaljnja pojasnila so me prepričala, da se je je res hotel znebiti celo za ceno njenega življenja. Zaupala mi je presneto zamotano zgodbo. Bil sem si na jasnem, da imam pred seboj žensko bitje, ki je bilo od staršev izredno strogo vzgojeno. Ko je odrasla, je žadela v mojem tovarišu na neizprosne gospodarja, da — rablja!

Bil sem ves presunjen radi usode nedolžne žrtve, ki je prenašala vse križe in težave z občudovanja vredno potrpežljivostjo. Svojo žalostno zgodbo je zaključila:

Strašno! Kaj naj počnem? Vem sigurno, da me bo ubil lepega dne. Tokrat moram z njim ob robu skalovja. In sunek in končala bom v prepadu. Življenje je zame pekel. Najbolje bi bilo, če bi že bilo kmalu vsega konec!«

Grozno maščevanje.

Drugo jutro sem spremljal tovariša k avtomobilu. Napaka v avtomobilu je bila težjega značaja, nego je zgedala na prvi pogled. V mesto je moral poslati po nadomestni del. Pred dvema dnevoma ni bilo misiti na nadaljevanje potovanja.

Na povratku sva prišla do zaliva, v katerega se je iztekal v morje majhen potok. Podala sva se preko ozke brvi in potem po poti ob robu skalovja. Naenkrat je zagledal moj tovariš na drugi strani zaliva modri osat, ki je tamkaj kljuboval silam viharjev.

Oh! je zaklical. Njen najljubši cvet. Prinesem ji ga!

Te njegove lažnive besede so me naravnost ogorčile. Zakaj za božjo voljo si je nadjal ta zahrbtni krvnikov pomagáč krinko skrbnega moža? Taka hinavščina je presežala že vse meje!

Splezal je po skalah navzdol in je položil nogo na pesek, da bi prišel na drugo stran neznatnega zaliva.

V tem trenutku je pričelo moje srce močno nabijati. Baš ono mesto je bilo v celi divjini znano kot najbolj nevarna točka ob celi obali. Pesek je bil ob robu strnjen, proti sredini razrahljan in je pogoltnil neizprosno neprevidneža, ki se je zgubil na navidez nedolžno ravnico. Ozrl sem se. Nikjer nobene priče. Naenkrat se me je oprijela strašna misel, ki me ni več spustila. Meni ni bilo treba le nič govoriti in svariti, mož bo šel mirno naprej in zginil v prepadu. Strahotni trenutek jasnega premisleka! Ali bi naj poklical, zakričal, mu rešil življenje? Ali naj molčim in otmem nesrečno ženo? Zakril sem si oči z rokami in podaljšal boj z lastno vestjo. Ko sem zopet odprl oči, sem videl, kako je skušal tovariš izvleči obe nogi, s katerima je tičal že do kolena in pogrezajočem se blatu in pesku. Pri naporu za življenje je zgubil ravnotežje. Pogrezal se je počasi z obrazom proti meni. Kričal je na pomoč iz polnega grla. Njegove obupne klice je razblinjal veter. Že mu je segal pesek do ust. Nekaj časa je še mahal z roko nad površjem, nato je zginila tudi ta...

Po vrnitvi na dom sem moral sporočiti mladi gospe grozno novico, ki pa ni napravila na njo nobenega vtisa. Priznati moram, da me ženina ravnodušnost nikakor ni presenetila.

Prebridka resnica.

Takoj isti večer po smrtni nesreči sem spravil mlado vdovo k njenim staršem.

Na njenem domu sem zvedel strašno istino... Mlada žena je bila zmešana pameti in se ji je dozdevalo, da jo nekdo neprestano preganja ter ji streže po življenju. Njen mož, ki jo je ljubil s celim srcem, je storil vse, da bi jo obvaroval pred norišnico.

Domišljal sem si, da sem prevzel vlogo maščevalca, a sem bil navaden, morilec povsem nedolžne žrtve...

Točno 1.000 cerkv. pesmi**se nahaja v Vencu sv. pesmi.**

V Vencu se nahajajo pesmi za vse različne prilike, za sv. mašo, za popoldansko službo božjo, za advent, božič, veliko noč, za praznike raznih svetnikov, za posebne prilike, kot pri poroki, pri pogrebu, pri misijonih, novomašnikom, za birmo, za nove orglje, za razne cerkvene bratovščine itd.

Pesmi se lahko uporabljajo tudi za citate v cerkvenih govorih, za deklamacije pri raznih prireditvah. Prepevaj Gospodu vsa zemlja — pravi sv. pismo. Kakor smo sv. pismo dali narodu po lastnih cenah, tako dajemo tudi to lepo knjigo, ki je enaka po obsegu — ima 532 strani — po enakih cenah: broširan izvod 6 Din, v polplatno vezan 8 Din, v celo platno 15 Din, poštnina posebej.

Organisti, ker ste junaki, poiščite na te pesmi melodije, pa boste imeli za vsako priliko primerno pesem!

Venc sv. pesmi se naroča pri:

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Poslednje vesti.

ROMANJE NA BREZJE IN BLED.

Prijave se sprejemajo do torka 17. julija pri vseh župnih uradih ali pa pri Pripravljalnem odboru Maribor, Koroška cesta 5. Prijavite se točno, na poznejše prijave se ne bo mogoče sziirati.

Domače novice.

Drava naplavila novorojenčka. Pri Sv. Maraku niže Ptujja je naplavila Drava novorojenčka ženskega spola. Sodna komisija je dognala, da je bil otročiček živ vržen v vodo. O nečloveški materi še zaenkrat ni sledu.

Pri kopanju je utonil 9. julija v Rotovju na Mirkah pri Vrhniku Franc Krašovec, kolar in sin lesnega trgovca. Pri kopanju ga je zadela kap. Hitro so ga potegnili iz vode, a so bili vsi reševalni poskusi zaman.

Ogenj poleg kolodvora. Dne 8. julija je izbruhnil ogenj v gospodarskem posloplju Ivana Zorika, krčmarja poleg kolodvora v Brežicah. Poslopje je pogorelo s hlevi vred. Iz hleva so rešili živino. K sreči ni bilo vetra, sicer bi bil tudi kolodvor v nevarnosti. Velika škoda je le delno krita z zavarovalnino.

Hermes enoletni trgovski tečaj Slovenskega trgovskega društva, Maribor, Zrinjskega trga, vpisuje dnevno, Zahtevajte prospekte. 687

Dopisi in prireditve.

Hmeljarjem! Takozvani »Tabor hmeljarjev« se bo vršil po običajnem sporedu v nedeljo, dne 15. t. m. ob pol devetih predpoldne v Roblekovi dvorani v Žalcu. — Povodom shoda se bo razpravljalo o smernicah, po katerih bi se naj ravnali vsi hmeljarji povodom letošnje hmeljske sezone, ki se bo bistveno razločevala od vseh dosedanjih. Shoda se lahko udeleži vsak hmeljar.

Remšnik. Proslava Izobraževalnega društva se je prvo nedeljo sicer vršila, a vendar je vreme oviralo celotni program. Zato se ista ponovi v nedeljo 15. julija predpoldne in popoldne. V slabem vremenu se bo vseeno ponovila igra »Miklova Zala« takoj po večernicah. Vabijo se vsi prijatelji. Prid vrh planin nižave sin!

Sv. Pankracij Na god sv. Aleša se vrši k sv. Pankraciju, kakor je vsakoletna navada, procesija iz naše in avstrijske strani. Avstrijsko prebivalstvo sme obiskati cerkev po carinski poti drugega reda z obmejno izkaznico. Obmejna straža je odgovorna za vse, kar se tam na meji nerednega zgodi, zato lahko pride na mejo vsak, ki se hoče ravnati po navodilih obmejne straže. Vsakemu se da na meji svoboda, le sumljivim osebam ne.

Kebelej na Pohorju. Od nas dosedaj ni bilo dosti slišati v časopisih. Tudi mi nočemo biti molčeči. Slov planinsko društvo Slov. Bistrica gradi pri podružnici Sv. Treh kraljev planinsko kočjo. Podjetniki društva se silno trudijo, da bi jo še letos dogradili. Tudi za naše kmetje bo ta kočja prava korist, ker bodo lahko spravili v denar razne pridelke itd. Cerkvene slavnosti so štirikrat v letu. Vsakokrat se jih udeleži mnogo ljudstva iz raznih krajev. Kebelejci tudi radi prihajamo na ta lepi planinski svet, da se udeležimo službe božje.

Sv. Anton na Poh. G. urednik, da ne boste mogoče misliti, da mi Antončani najbrž spimo na 856 m visokem hribu, ali pa da sploh nismo več med živimi, ker se tako redko oglašamo v našem ljubem Slov. Gosp., potem se gotovo močno molite! Prvo, kar Vam moramo sedaj povedati, je to, da smo dobili v sredo, dne 4. t. m. novega g. dušnega pastirja

velečastitega g. Matka Krevh. Da so se naša srca vzradostila, si lahko mislite. Ne smete si pa misliti, če smo visoko 856 m, da potem ne rabimo dušnega pastirja, češ, sedaj smo že itak toliko metrov bližje nebes. Kljub tako nepričakovanemu prihodu smo č. g. provizorja dostojno sprejeli. Moški pevski zbor mu je zapel ob precejšnji navzočnosti faranov podoknico, g. šolski upravitelj Drago Žolger ga je pa v jedrnatih besedah pozdravil v imenu faranov, šolske mladeži itd., za kar smo mu iz srca hvaležni. Č. g. provizor, Vam pa ključemo vsi Antončani krepki: Bog živi. Vam želimo obilo uspeha ter božjega blagoslova med nami!

Sv. Jurij v Slov. goricah. V mladostnih letih je umrla Črnko Terezika, Marijina zvesta družbenka. Bila je vzor dekleta, naročnica raznih listov, vnetá delavka pri Izobraževalnem društvu in na odru. V govorih je bila mila in naravno očarujoča, (Materinski dan 24. III. 1931) ko je v polurnem govoru orisala napore in žrtve matere tako živo, tako iskreno, da nam nikoli ne preide iz spomina. Često je pozdravljala došlega g. nadpastirja in nove preč. gg. župnike itd. Sicer je bila le revna delavka, a tem bogatejša v ljubezni do Jezusa in Marije. Priporočaj nas tudi odslej tam gori pri svojem ljubem Bogu, blaga Terezija.

Ptuj in vsa širša okolica

kupuje v trgovini

Tiskarne sv. Cirila

Ptuj, Slovenski trg 7.

Sv. Trojica v Slov. gor. Zlata sv. maša, ali 50letni jubilej mašništva, katerega je slovesno praznoval preč. p. Elekt Hamler in z njim vse Slovenske gorice na Petrovo, dne 29. junija v samostanski župnijski cerkvi sv. Trojice v Slov. gor., je bil tako sijajen, da ga bodo pomnili vsi navzoči vse življenje. Dobri Bog je dal ugodno vreme, dobrosrčni farani pa so priskrbeli vse potrebno za cerkveno in izvincerkveno slavnost. Že dolgo pred slavnostjo so marljiva dekleta in žene plette vence pozno v noč, fantje in možje pa so nabirali milodare za godbo in strelivo ter sekali smreke in smrečice. Kako visoko spoštujejo in ljubijo farani častitljivega zlatomašnika p. Elekta, so pokazali dejansko že na predvečer jubileja. Na gričkah in ravninah so svetili umetni kresovi, pokali topiči, godba je svirala, petje domačega cerkv. pevskega zbora se je razlegalo daleč na okrog. Množice ljudstva, ne samo faranov, ampak tudi iz okoliških župnij so se zbirale na cerkvenem prostoru pred samostanom, da prisostvujejo podoknici na čast slavljenca, zlatomašniku. Po končani podoknici se je množica uvrstila in z zlatomašnikom v sredi, z godbo na čelu veselo korakala gori in dobi po trgu, ki je bil ves okrašen z zastavami in razsvetljen z nešteti lampijončki, transparenti in lučkami. Do enajste ure so žareli kresovi in pokali topiči. — Ves cerkveni prostor okoli cerkve in pred samostanom je bil praznično okrašen z zelenjem in cvetjem. Trije slavoloki z zlatimi napismi so pojasnjevali pomen slavnostnega dneva. Na potu proti cerkvi je bil napis:

»Trojiška fara izroča — vroča Vam čutila, pri naša srčna Vam voščila.« Na drugi strani: »Vsevečni združji pota naša, da tudi mi v nebesih bomo krona Vaša.« Pri vходу v samostan: »Franciškov sin, redovnik zlatomašni, le Tebi naj velja pozdrav današnji.« Pred glavnim vhomom v cerkev: »Glej, odprta so Ti vrata in pripravljen je oltar, zlatomašnik stopi predenj in daruj zahvalni dar.« Notranjost cerkve je bila priprosto, pa zelo okusno okrašena, celo spovednica zlatomašnikova ta dan ni bila brez zelenih in zlatih okraskov. Slavnostni dan je otvorila budnica. Zjutraj ob štirih je zaigrala godba podoknico zlatomašniku nekaj lepih komadov, nato pa je svirala po trgu do pete ure. Prihajal so gostje. Dekleta z zlatimi venci na glavi, drugi z zlatimi šopki na prsih. Ogromna množica je napolnila cerkev in ves prostor pred samostanom in željno pričakovala jubilaanta. Ob pol 10. so slovesno zapeli farni zvonovi, godba je zaigrala in zlatomašnik, opravljen v zlato mašno obleko z zlato bliščečo krono na glavi, z zlato palico v roki, spremljan od mnogoštevilne duhovščine stopi pred ljudstvo iz samostana. Ljubko pozdravljen od zastopnikov tretjega reda, Franciškovke mladine, fantovske in dekliške Marijine družbe se poda zlatomašnik v procesiji, v kateri je bila častno zastopana tudi domača požarna bramba, okoli cerkve pri glavnem vhomu v cerkev. Orglje zabučijo, godba zadoni in pevski zbor se oglasi: »Zlatomašnik bod' pozdravljen.« Med slavnostnim govorom, katerega je imel p. Henrik Damiš, rojak in bivši učenec jubilaanta, je preč. dekan g. Franc Gomilšek prebral izpred oltarja dekret lavant. knezoškofa, prevzv. g. Ivana Jožefa, v katerem imenuje zlatomašnika p. Elekta Hamler za svojega duh. svetnika. Po končani peti, slovesni sv. maši, pri kateri so asistiral: g. Franc Gomilšek, dekan g. Fran Sinko, duh. svet. in župnik pri Sv. Lenartu, g. Ivan Bosina, duh. svet. in žup. pri Sv. Juriju v Slov. gor., g. Franc Škof, žup. pri Sv. Antonu v Slov. gor. in g. Jožef Klekl, žup. v p. iz Prekmurja, je podelil g. zlatomašnik vsem navzočim slovesno papežev blagoslov. Pri darovanju okrog oltarja, ki je trajal eno uro, se je razdelilo 130 spominskih podobic. Med gostijo se je nabralo za revnega dijaka Din 315.— Zlatomašni jubilej p. Elekta je sijajno uspel, brez najmanjše nezgode. Hvala Bogu in vsem, ki so k tej slavnosti kakorkoli pripomogli. Vso slavnost je posebno povzdignila ubrana godba od Sv. Barbare v Slov. gor. pod spretnim vodstvom g. Alojzija Beloglavca od Sv. Benedikta v Sl. g. in domači cerkv. pevski zbor pod vodstvom g. Ernesta Majheniča, organista.

Polenšak pri Ptujju. Društveno življenje se je na Polenšaku zlasti v tem letu zelo oživilo. Pred kratkim smo ustanovili »Prostovoljno gasilsko četo«, ki šteje že danes nad 50 članov. Po fari in bližnji okolici pridno pobiramo dobitke za srečolov, ki bo v nedeljo, dne 22. t. m. ob 3. uri popoldne. Gasilci in prijatelji gasilstva pridite na pomoč naši gasilski četi, saj boste ji s tem pomagali premagati ovire, ki se stavijo na pot vsakemu mlademu društvu. Torej še enkrat, v nedeljo, dne 22. t. m. vsi na Polenšak po srečo.

Preševo v Južni Srbiji. Tudi mi, ki se nahajamo daleč v tujini, smo zvedeli, da je sprejel mašniško posvečenje naš rojak, p. Gabriel Škof od Sv. Petra pri Mariboru. Iz raznih nepričakovanih okoliščin nam je nemoogoče udeležiti se nove maše in radi tega ključemo novomašniku: »Vse najboljše!«

Čitateljem v pouk in zabavo.

Strašna šiba kobilic.

Letošnji pojavi kobilic.

Letos so povzročili oblaki kobilic nepregledno škodo po pokrajinah Južne Afrike. Največji kobiličji roj so opazovali ob meji Zulu pokrajine, ki je uničil vse, kamor se je spustil. Roj je bil dolg 50 km in se je bližal liki najbolj temni oblak. Škrgetanje perutnic milijard kobilic je jemalo ljudem sluh.

O nadlogi kobilic v letošnjem letu poročajo iz Portugalske, Abesinije (ob vzhodni obali Afrike), iz Argentine in Urugvaja ter iz Čile v Južni Ameriki. Po omenjenih delih sveta so povsem uničile kobilice še ono pičlo upanje, ki je preostalo poljedelcem vsled suše. Kjer se je spustil na zemljo roj kobilic, ni bilo v nekaj minutah nobenega zelenja več. V eni četrtinki ure je bilo opustošenih na tisoče oralov najbolj skrbno obdelane zemlje.

Škoda in zavarovanje.

Amerikanska zavarovalna družba je precenila letošnjo škodo po kobilih na 1 milijardo dolarjev. Zavarovanje proti kobilicam je v navadi v obeh Amerikah, dasiravno so premije zelo visoke. Kdor pa ni zavarovan, postane za slučaj obiska kobilic tekem pol ure berač.

Obramba.

Kar se tiče obrambe napram kobilicam, je v zadnjih letih beležiti velik napredek. Najbolj izdatna pomoč so letala, ki imajo seboj razpršilnike s strupom. Je že uspelo, da so letala največje oblake kobilic povsem uničila v kratkem času. Aeroplani morajo pač paziti, da ne zaidejo v roj, kar pomeni padec letala na zemljo. Napad na kobilice z letali je seveda precej drag.

V Južni Afriki se borijo proti kobilicam z metalci plamenov. Kakor hitro so pokrili roji kobilic kako poljano, brizgajo v nje iz cevi pod močnim pritiskom plamteče olje. Na ta način pa uničijo tudi žetev, a z dvojno tolažbo. Posevke bi bile itak požrle kobilice in drugič so pa ti požeruhi opaljeni in ne morejo odfrčati.

Znano je tudi, da so mrtve kobilice za bodočo žetev najizdatnejši gnoj.

Razne vrste kobilic.

Treba pomniti, da ne nastopa povsod samo ena vrsta kobilic. Najbolj razširjena, tudi po Evropi, je potujoča kobilica, ki se pojavlja v dveh vrstah, od katerih se imenuje večja — marokanska. Največja ter najbolj opasna vrsta kobilic se prikazuje po Severni Ameriki. To vrste kobilic dosežejo velikost roke otroka in imajo neverjetno požrešen apetit.

Užitnost kobilic.

Ponekod cenijo kobilice kot posebno slaščico. Po južni Franciji pripravljajo več jedi iz kobilic in med temi posebno kobilično juho. V Alžiru ob severni afriški obali ponujajo po vseh

krčmah v soli pražene kobilice, ki prav slastno teknejo.

Znanost je neprestano na delu, kako bi zamogla šibo kobilic kar najbolj uspešno odvrniti ali celo zatreti.

★

Zlato v slavnem materijalu.

Ljudje smatrajo za znak premožnosti, če si kedo zida hišo. V San Luis v Združenih državah Severne Amerike je dobičkanosno, če hišni posestnik stavbo poruši. Naravnost bogatin bi postal, če bi v omenjenem mestu razbil svojo hišo nadrobne kose. San Luis ima 60.000 prebivalcev in ti prebivajo v številu prebivalstva odgovarjajoči množini hiš.

Vsak kamen, ki je vzdian v sanluisko stavbo, vsebuje zlato in to seveda v onih, ki so bile zgrajene pred par stoletji. Novejše se ne morejo več ponášati z zlato vsebino.

Da bomo pa prav razumeli skrivnost zlato vsebujočih hiš, se moramo nekoliko ozreti nazaj v zgodovino. Mesto San Luis so ustanovili leta 1589 frančiškanski bratje. Mesto je nastalo pred vsem radi tega, ker je bilo v neposredni bližini ene največjih zlatih in srebrnih jam v Ameriki.

V razdobju od 1590 do 1656 so pridobivali letno iz sanluiske jame zlata za 4.000.000 funtov šterlingov. Najdba zlata je bila tolikanj izdatna, da so začeli ljudje uporabljati za stanovanjske stavbe kamenje iz zlatih jam.

Začetkom letošnjega leta je podrl v San Luis meščan staro hišo in je dokazal, da je vsebovala ena tona stavbenega materijala 13 gramov zlata, ne oziraje se na vsebino srebra.

Komaj je bil doprinešen omenjeni dokaz, so začeli posestniki starih stavb ceniti njih vrednost po vsebini čistega zlata.

Z mrzlično naglico so se lotili v San Luis podiranja starih bajt. Vsak kamen skrbno pregledujejo.

Nekoč niso bili ljudje tako malenkostni, kakor so n. pr. danes v dobi splošne denarne krize.

★

Živali v suši.

Huda letošnja suša je posebno v živo zadela na Angleškem razne živali. Divji kunci ter podgane, ki se v mokrotnem letu zelo množijo, so v letošnji suši poginjali v celih množinah. Po raznih krajih peščene grofije Norfolk so videli podgane, katere so bile radi pomanjkanja vode tako slabe, da niso mogle naprej in so jih trgali psi ter mačke brez vsakega truda. Številne veverice in lisice so utonile v jezerih ter tolmunih z močvirnato okolico. Pri iskanju vode se niso živali zmenile za previdnost, samo da bi se dopehale do mokrote.

Posestniki vrtov poročajo o smrti mnogih sov. Utonile so po nabiralnikih ter v vodnih posodah, ker so jih zapustile pri pitju vode vse moči. Kako močna je bila sila, ki je gnala ptice ter živali vseh vrst k jezerom, je razvidno iz dejstva, da so našli samo v enem predmestnem vrtu 34 različnih ptičjih vrst. Uganka je ostala, kako so prenesle grozno sušo mlade jerebice in škrjančki.

Naravoslovci so opazovali slučaje, da so letali do vode odrasli ptiči ter so se vrnili z mokrim perjem, s katerim so vsaj nekoliko utešili žejo mladičev. Poskusi z jerebicami so dokazali, da ostanje živalice pri življenju, dokler naletijo na še zeleno žito. Pretežna večina lastovic sploh ni gneznila, saj jim je manjkalo za gnezdo potrebno mokrotno blato.

★

Ameriška spalna lepota.

V Ameriki se ukvarjajo zdravniški specialisti baš sedaj z izrednim slučajem spalne bolezni, ki se je pojavil v Njujorku. Patricija Maguire, spalna krasotica Amerike, kakor jo tamkaj nazivajo, se je prebudila po dvehletnem nepretrganem spanju, to se pravi, da je pokazala prve znake življenja in je odprla oči. Bilo je v januarju leta 1932, ko je zapadla tedaj 26letna Patricija spanju, k se je je zavsem polastilo. Zdravniki so delali vse mogoče poskuse, da bi jo zbudili, a je bil ves trud zaman. — Druge žrtve spalne bolezni izgubijo na telesni teži, Patricija se je pa odebela in se prelevila v krasotico.

★

Prvi romunski potni list za sovjetsko Rusijo.

Pred meseci je priznala Romunija sovjetsko Rusijo in sta stopili obe državi v diplomatske stike. Še ni dolgo, kar se je mudil v romunski prestolici v Bukarešti francoski zunanji minister Barthou. Na čast visokemu gostu so priredili v Bukarešti v poslopju francoskega poslaništva slavnostni obed. Romunski zunanji minister Titulescu je predal ob tej priliki Francozu potni list, ki se glasi: »Alojziju Barthou, romunskemu državljanu, članu romunske akademije in bukareške zemljepisne družbe. Veljavna za inozemstvo, vključeno sovjetsko Rusijo.« To je prvi potni list, katerega je izdala romunska oblast po prevratu za Rusijo. Barthou je čital predani mu potni list in je pripomnil, da je v njem izpuščeno, da je minister Titulescu je odgovoril: »Sedaj ste slučajno samo še romunski državljan.«

Ali si žc obnoviti naročnino?

Stare zapuščene rane na nogah (ulcus cruris) **zanesljivo in hitro zaceli „Fitonin“** od naših zdravnikov in zdravstvenih institucij vsestransko preizkušeno sredstvo. Steklenica Din 20.— v lekarnah. Po poštnem povzetju 2 steklenici Din 50.— Poučno knjižico št. 18 pošlje brezplačno „Fiton“ dr. z o. z. Zagreb I-78. Reg. pod Sp. br. 1281 od 28. VII. 1933.

Zahvala upravi »Slov. Gospodarja«.

V nedeljo, dne 8. julija sem sprejel 1000 Din od uprave Slov. Gosp. V teh težkih časih pride nesreča požara, ko človek stoji pod milim nebom brez vsega ter gleda v bodočnost, kaj bo, pridejo sosédje in tolažijo eden tako, drugi pa spet tako ti bom pomagal. Res lepo in tolažilno med nami kristjani, pa še nekdo pride na pomoč v prvi stiski in kdo? Naš priljubljeni »Slovenski Gospodar« z geslom: ker si bil ti moj zvesti naročnik, ti hočem tudi v tvoji stiski pomagati. Pismeno se ne morem toliko zahvaliti, kakor se vam v duhu zahvaljujem ter »Slovenskega Gospodarja« vsakemu najtopleje priporočam. Bog poplačaj! V Brdinjah, dne 9. julija 1934. **Svetina Pavel, Guštanj.**

MALA OZNANILA

Genik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Prekljici, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavi. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamk za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

Učenec se sprejme. Prednost ima, kateri se je že učil v pekarni. Pekarna, Prešernova ulica 11, Ptuj. 696

Domačo pijačo jabolčnico si napravite že iz znanega preizkušenega »Jablusmostina«, za katerega se da popolno jamstvo za dobro in zdravo pijačo, ki stane za 150 litrov 65 Din s poštnino in navodilom. Naročila sprejema začasno uprava »Slovenskega Gospodarja«, Maribor, pod šifro: »Pijača«. 695

Posestvo, 1½ orala rodovitne zemlje, zidana dvostanovanjska hiša, elektrika, voda v kuhinjski, gospodarsko poslopje, v trgu Muta (Hohenmauten), industrijski kraj, na prodaj. Cena 58.000 Din. Potrebno 50.000 Din. Se tudi zamenja v bližini Maribora. Izve se pri Ignac Košenak, Slov. Konjice. 697

Mizarški učenec se sprejme za mizarstvo. Miklošičeva 6, Maribor. 691

Mlada šivilja s Singer-šivalnim strojem, pohištvo ter z nekaj gotovine bi šla za svojo k dvema starima človekoma. Naslov v upravi. 693

Kostanjev les, taninski, kupujemo po najvišjih dnevnih cenah. Išemo nakupovalce. Pojasnila daje: Brenčič, Pragersko. 692

Deske kupim, 25 m², na knjižico Mestne hranilnice ljubljanske. Ponudbe na upravo. 689

Sprejem 14letnega pastirja. Domačenik, p. d. Meniška ujba, Vrhovdol 33, Limbuš 685

Dobrodoča pekarna z inventarjem se odda v najem Podgoršek, Slov. Konjice. 686

Prodam staro strešno opeko, 2000 komadov. Eferl, Rošpoh 130, Maribor. 684

Mostin, moštna esenca za izdelovanje dobre in zdrave domače pijače, samo v drogeriji M. Kanc, Maribor, Slovenska ulica. 577

Učenca z predpisano šolsko izobrazbo se sprejme Ponudbe pod **Trgovina z meš. blagom.** 680

Dolžniki! Pristopajte k gospodarski zadrugi Zaščita« v Ljubljani, Masarykova cesta 14-II, ki vam uspešno pomaga urediti Vaše dolgove, posreduje najceneje pri vseh Vaših upnikih in pri oblastvih. Kmetom urejuje vse zadeve po uredbi o zaščiti kmetov in posreduje glede nezaščitenih dolgov. Ne odlašajte več s pristopom! 646

Čunje, staro železje, mesing, kupfer, krojaške odrezke, stari papir in ovjevo volno kupuje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica. 650

Zemperje za odrasle

po Din 29.— dobite samo v **TRPINOVEM BAZARJU** Maribor, Vetrinjska ulica 15.

Posteljne odeje

močno šivane (domače delo) od Din 90.— naprej pri **A. STUHEC**, izdelovanje posteljnih odev, Maribor, Stolna ulica 5. 688

Javne zahvale.

Podpisani smatramo za svojo dolžnost, da se s tem zahvalimo prekristini ustanovi

„KARITAS“

posmrtninskemu oddelku Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani, **Maribor, Orožnova ul. 8.**, za točno in hitro izplačilo zavarovane vsote, ki nam je bila v celoti izplačana. »Karitas« vsakomur najtopleje priporočamo. 683

Kristanič Stefanija s. r.

Marko Avgust s. r.

Ozmeč Jožefa s. r.

Bolni na pljučih!

Tisoči že ozdravljeni!

Zahtevajte takoj knjigo o moji **novi umetnosti prehranjevanja** ki je že marsikoga rešila. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj prenehata, teža telesa se zviša ter po poapnenju sčasoma bolezen preneha.

Resni moške

zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Čimprej začnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje. **popolnoma zastoj** dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega. Ker ima moj založnik samo **10.000 komadov za brezplačno** raznošiljanje, pišite takoj, da se boste mogli tudi vi prištejati med one srečnike.

Zbiralnica za pošto: 681

GEORG FULGNER, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24. Abt. 494.

REVIGAL

proti kožnim boleznim,

Reg. pri Min. Soc. Pol. in Nar. Zdr. v Beogradu. Ime zakonom zaščiteno, kontr. št. 9407-9-10. Izdelovalec:

LEKARNAR BRANISLAV MONDINI, SLOVENSKA BISTRICA (Dravska banovina).

Reg. pod S. br. 6540 od 5. IV. 1934. 632

Slovenski fantje!

Vam je Slomšek zapustil najlepšo dediščino, knjigo:

Življenja srečen pot

Slovenci bi radi, da bi naš Slomšek prišel na oltar. Pa ta naša želja ne bi bila tako resna, če bi vsak slovenski fant ne hotel imeti Slomškove knjige, ki jo je za fante napisal, če bi vsaka mati, vsak oče ne skrbel za to, da bi sin vsako nedeljo šel v cerkev s Slomškovim molitvenikom v roki. V današnjih razmerah, ko razne organizirane družbe niso mogoče, je mogoča ena skupnost, skupnost Slomškovega duha, ki se ga bodo fantje navzeli iz tega molitvenika. Ta Slomškov duh bo ohranil naše fante zveste Bogu in narodu. Zato, slovenski fantje, sezite po knjigi: »Življenja srečen pot«! Knjiga, ki v obliki ličnega molitvenika obsega 380 strani, stane vezana z rdečo obrezo Din 14.—, z zlato obrezo Din 20.—, v usnje in z zlato obrezo Din 30.—. Naročila sprejema:

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

„Fitonin“ za zdravljenje vseh vrst ran, hrast, lišajev, turov in drugih kožnih bolezni. Preprečuje infekcijo, ustavlja krvavenje in hitro zaceli rano. Steklenica Din 20.— v lekarnah. Po poštnem povzetju 2 steklenici Din 50.—. Poučno knjižico št. 18 pošlje brezplačno „Fiton“ dr. z o. z. Zagreb I-78. Reg. pod Sp. br. 1281 od 28. VII. 1933.

Moštna esenca, izvrstni izdelek za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Dnevna razpošiljatev. Cena steklenici 20 Din. Ivan Pečar, droge in kemikalije, Maribor, Gosposka ulica 11. 663

Veliki zaslužek brez lastnega kapitala nudimo vsakomur, posebno na deželi. Dopise z znamko za odgovor nasloviti na: Persson, Ljubljana, poštni predal 307. 627

Vsakovrstno kupuje po najvišjih cenah Ackermanov nasl. **ZLATO** A. Kindl, Ptuj. 590

Ostanki tudi najmočnejše hlačevine (cajga) do 1 m 20 Din, do 3 m 22 do 24 Din, belega platna po 5, 6 in 8 Din, oxforda (pisanega platna) 6 Din, močan cvirncajg za ženske obleke 8 Din ter vso letno blago za znižane cene prodaja manufakturna veletrgovina Anton Macun, Maribor, Gosposka 8—10. 669

Mrliškim oglednikom!

Ker želimo razprodati dosedanjo zalogo tiskovin za mrliške oglednike, dajamo vsem 30% popusta, dokler traja zaloga.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

588

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R Z A V A R U J E

S E B E, S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I

V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I V L J U B L J A N I

167

PODRUŽNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice. GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedaj zboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso svoto nazaj. Teh vlog imamo preko 1,500.000 Din.

Ves denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utrpeli nikake škode vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in konečno jamči za varnost vlog v znesku 55,000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500,000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastonj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Še tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.